

СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ДЭРГЭДЭХ СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС

ᠰᠡᠯᠡᠨᠭᠡ ᠠᠶᠢᠮᠭᠢᠨ ᠵᠠᠰᠠᠭ ᠳᠠᠷᠭᠢᠨ
ᠳᠡᠷᠭᠡᠳᠡᠬᠡ ᠰᠠᠲᠢᠰᠲᠢᠬᠢᠶᠢᠨ ᠬᠡᠯᠲᠡᠰ

СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН НИЙГЭМ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТАНИЛЦУУЛГА

2018/02

Мэдээллийн нэгдсэн лавлах: WWW.1212.MN

СТАТИСТИКИЙН МЭДЭЭЛЛИЙГ ХААНААС, ХЭРХЭН АВАХ ВЭ?

WWW.NSO.MN

Цахимаар:

Энэ сайтад өөрийн e-mail хаягаа бүртгүүлснээр статистикийн мэдээллийг цаг алдалгүй тогтмол авч байх болно.

SOCIAL NETWORK

www.facebook.com/Статистик-Мэдээлэл

www.selenge.nso.mn

Сэлэнгэ аймгийн статистикийн хэлтсийн веб хуудас

Утсаар:

Лавлах утас:
1900-1212

СЭЛЭНГЭ АЙМАГ

 www.facebook.com/Сэлэнгэ Статистик

Сэлэнгэ аймаг

70362047
70362449
70363694

Ухаалаг гар утас, таблет ашиглан статистик мэдээлэл авах ezStat аппликейшн

Статистикийн хэвлэмэл бүтээгдэхүүнийг унших Монета аппликейшн

СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ДЭРГЭДЭХ
СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС

**СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН НИЙГЭМ
ЭДИЙН ЗАСГИЙН БАЙДАЛ**

2 сар
2018

Сүхбаатар сум

ГАРЧИГ

Ерөнхий тэмдэглэл.....	4
АРГАЧЛАЛЫН ТАЙЛБАР.....	5
1. ХҮН АМ, НИЙГМИЙН СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ.....	17
1.1 ХҮН АМ.....	17
1.2 ЭРҮҮЛ МЭНД.....	22
1.3 ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТ.....	24
1.4 НИЙГМИЙН ДААТГАЛ, ХАЛАМЖ.....	27
1.5 ГЭМТ ХЭРЭГ.....	28
2. МАКРО ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ.....	29
2.1 МӨНГӨ, ЗЭЭЛ.....	29
2.2 АЙМГИЙН НЭГДСЭН ТӨСӨВ.....	31
2.3 ГАДААД ХУДАЛДАА.....	39
2.4 ҮНЭ.....	39
3. ЭДИЙН ЗАСГИЙН СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ.....	42
3.1 ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ.....	42
3.2 АЖ ҮЙЛДВЭР.....	424
4. БУСАД.....	47

Ерөнхий тэмдэглэл

- I. Товчилсон тэмдэглэлгээ:
  - ГХ- Гэмт хэрэг
  - ХАА- Хөдөө аж ахуй
  - АҮ - Аж үйлдвэр
  - ЖДҮ- Жижиг дунд үйлдвэрлэл
  - СЭ - Сэлэнгэ
- II. Саруудыг ромбо тоогоор тэмдэглэв. (I, II, III, IV, V, VI ...г.м)
- III. Тухайн сарыг оруулсан жилийн эхнээс өсөн нэмэгдэх дүнг харуулахдаа I-IV, I-XI зэргээр илэрхийлэв
- IV. Дараах тэмдэглэлийг ашиглав:
  - ... Мэдээлэл байхгүй
  - X Бүтцийн өөрчлөлт
  - 0.0 Маш бага тоо
  - +, - Зөрүү
  - Гүйцэтгэл байхгүй
  - * Дахин

"Үүнээс" гэдгийг харуулах бөгөөд зарим тохиолдолд тухайн үзүүлэлтийн бүрэлдэхүүн хэсгүүдийн нийлбэр нэгдсэн дүнтэй тэнцэхгүй байж болно.
- V. "Төл" нь төлөвлөгөө, "Гүйц" нь гүйцэтгэл
- VI. Орон дэвшүүлэлтээс хамаарч зарим үзүүлэлтийн нийлбэр нь дүнтэйгээ, бүтцийг хувиар илэрхийлэхэд 100.0 хувиас бага зэрэг зөрүүтэй байж болно.

АРГАЧЛАЛЫН ТАЙЛБАР

Төсөв: Аймгийн төсвийн орлого зарлага нь төвлөрсөн төсвийн болон орон нутгийн төсвийн орлого, зарлагаас бүрдэнэ.

Зээл: Гэрээний дагуу олгосон мөнгөн хөрөнгийн төлбөрийг үүрэг гүйцэтгэгчээс шаардах эрх үүсгэж байгаа санхүүгийн хөрөнгийг

Ажилгүйчүүд: Ажилгүйчүүдийн тоонд олон улсын стандарт ангиллын дагуу Монгол улсын хуулиар зөвшөөрөгдсөн хөдөлмөрлөх насны, хөдөлмөр эрхлэх чадвартай, цалин хөлстэй ажил болон хувиараа хөдөлмөр эрхэлдэггүй, тухайн үед ажиллахад бэлэн, цалин хөлстэй ажил идэвхтэй эрж, хайж байгаа хөдөлмөр эрхлэлтийн албанд бүртгүүлсэн хүмүүс орно.

Үнэ: Аймгийн төвийн захад борлогдож байгаа болон хөдөө аж ахуйн гаралтай хүнсний бүтээгдэхүүний зах зээлийн дундаж үнийг харуулна.

Хэрэглээний үнийн индекс: Өрх орлогоороо өөрсдийн хэрэгцээнд худалдан авсан, үйлчлүүлсэн хамгийн чухал эн тэргүүний нийтлэг хэрэгцээтэй бараа, үйлчилгээний үнийн өөрчлөлтийг тэдгээрийн хэрэглээний зардалд эзлэх хувиар жигнэсэн дундаж юм.

Гэмт хэрэг: Хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэгт бусдыг амиа хорлоход хүргэх, иргэдийн эрх чөлөө, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг болон хүнийг санаатай алах, болгоомжгүй алах хэргийг, хүүхэд гэр бүл нийгмийн ёс суртахууны эсрэг гэмт хэрэгт хүчингийн хэргийг оруулав.

Хээлтэгч мал: Нас гүйцсэн эм малыг хамруулна.

Зүй бусаар хорогдсон малын тоонд: Халдвартай, халдваргүй өвчин, зуд, үер ус, гал түймэр, аянга, цахилгаан зэрэг гэнэтийн аюул болон араатан, жигүүртэнд идүүлэх, худаг, хавцалд унах зэрэг хариулга, маллагаатай холбоотой бусад шалтгаанаар хорогдсон малыг хамруулна.

Аж үйлдвэр: Аж ахуйн нэгжүүдийг эдийн засгийн үйл ажиллагаагаар ангилахдаа НҮБ-ын эдийн засгийн үйл ажиллагааны Олон улсын стандарт ангиллыг мөрдөж байна. Үйлдвэрийн борлуулсан бүтээгдэхүүн нь аж ахуйн нэгж, байгууллагын тайлангийн хугацаанд худалдсан буюу гадагш гүйцэтгэсэн ажил үйлчилгээний хэмжээ юм. Аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүний өсөлтийг тооцоход нэр төрлийн бүтээгдэхүүнийг 2016 оны зэрэгцүүлэх үнээр үнэлж тодорхойлсон болно. Гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн биет хэмжээг харуулна.

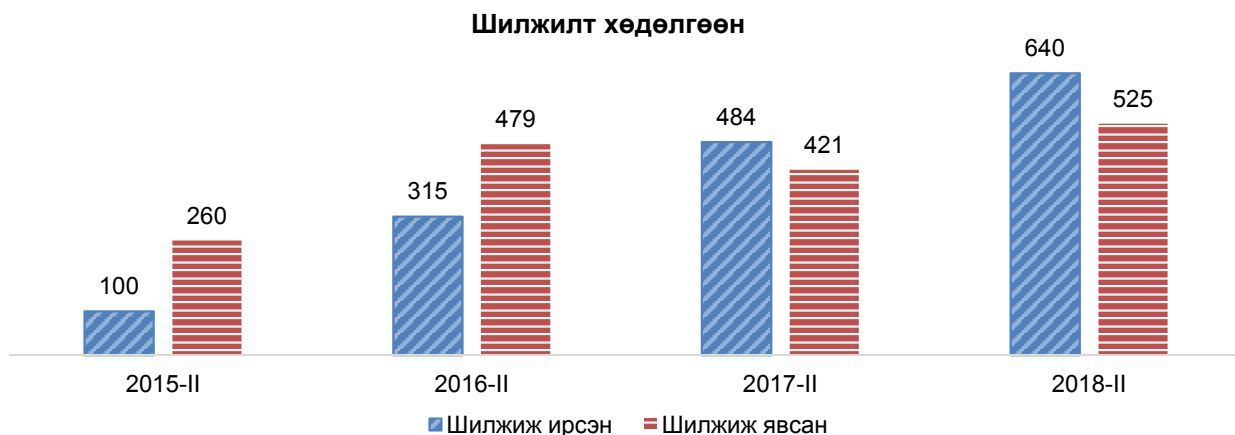
Сэлэнгэ аймгийн нийгэм, эдийн засгийн байдал (2018 оны эхний 2 сарын байдлаар)

1. НИЙГМИЙН СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

1.1 Хүн ам

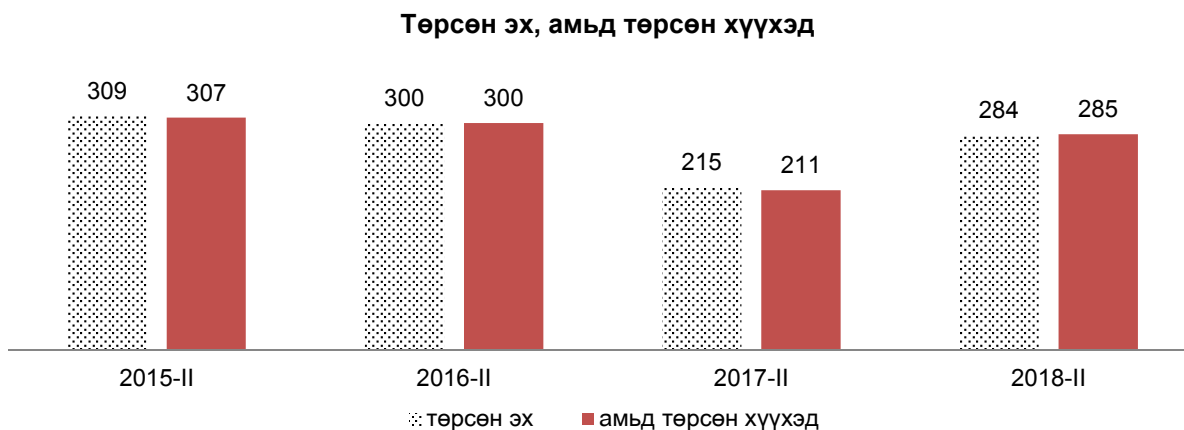
2018 оны эхний 2 сарын байдлаар манай аймагт бусад аймаг хотоос бүгд 640 хүн шилжин ирж, 525 хүн шилжин явсан байна. Нийт шилжин ирэгсдийн 47.3 хувь нь эрэгтэйчүүд, 52.7 хувь эмэгтэйчүүд байгаа бол нийт шилжин явагсдын 42.9 хувь нь эрэгтэйчүүд, 57.1 хувь нь эмэгтэйчүүд байна.

1.2 Эрүүл мэнд

Эхний 2 сарын байдлаар аймгийн хэмжээгээр нийт 284 эх төрж, 285 хүүхэд мэндэлсэн нь өнгөрсөн оны мөн үеэс төрөлт 32.1 хувиар өссөн байна. Төрөлтийг насны бүтцээр авч үзвэл 25-29 насны 29.6 %, 20-24 насны 26.1 %, 30-34 насны 21.2 %, 35-39 насны 15.8 %, 40-44 насны 2.8 %, 20 хүртэлх насны 4.5 %-ийг тус тус эзэлж байна.

Нас барсан хүний тоо 97 байгаа нь ноднингийн мөн үеэс 26.0 хувиар өссөн байна. 0-1 хүртэлх хүүхдийн эндэгдэл 6, 1-5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл 1 тохиолдол тус тус бүртгэгдсэн байна. Нийт нас баралтын шалтгааны 12.3 хувь нь осол гэмтлийн, 28.8 хувь нь хорт хавдрын өвчний шалтгаантай байна.

Халдварт өвчнөөр 159 хүн өвчилж бүртгэгдсэн нь урьд оны мөн үеэс 30.3 хувиар өссөн байна. Нийт халдварт өвчний 67.3 хувийг бэлгийн замын халдварт өвчин, 25.1 хувийг сүрьеэ, 7.6 хувийг бусад халдварт өвчин эзэлж байна.

2018 оны эхний 2 сард нийт 60513 үзлэг хийсний 23.5 хувийг урьдчилан сэргийлэх үзлэг, 10.6 хувь нь гэрийн идэвхитэй үзлэг, 13.6 хувь нь диспансерийн хяналтын үзлэг эзэлж, нийт 5971 дуудлаганд үйлчилсний 12.6 хувийг алсын дуудлагаар үйлчилж яаралтай тусламж үзүүлсэн.

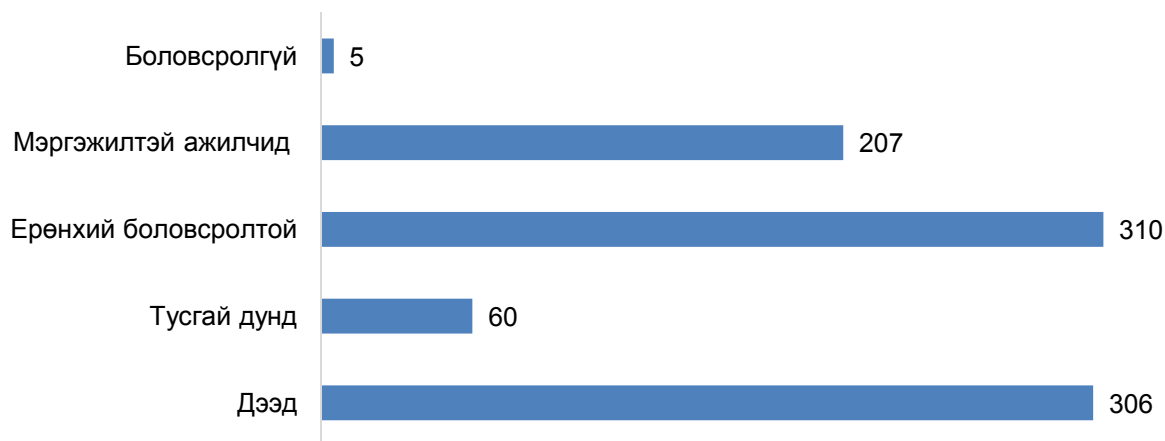

1.3 Хөдөлмөр

2018 оны эхний 2 сарын байдлаар бүртгэлтэй ажилгүйчүүдийн тоо 888 болсон нь урьд оны мөн үеийнхээс 4.6 хувиар өссөн байна. Нийт ажилгүйчүүдийн 34.9 хувийг ерөнхий боловсролтой, 6.7 хувийг тусгай дунд, 23.3 хувийг мэргэжилтэй ажилчид, 34.5 хувийг дээд боловсролтой, 0.6 хувийг боловсролгүй хүмүүс тус тус эзлэх боллоо. Шинэ ажлын байранд 55 иргэн ажилд зуучлагдсаны 26 иргэн боловсролын салбарт, 6 иргэн зочид буудал, зоогийн газарт, 5 иргэн боловсруулах үйлдвэрт, 5 иргэн худалдаа гэр ахуйн засвар үйлчилгээний салбарт ажилд орсон байна.

Энэ сард бүртгэлтэй ажилгүйчүүдээс 33 хүн ажилд зуучлагдан орж, 89 хүн идэвхгүйн улмаас хасагдаж, 195 хүн шинээр бүртгэгдсэн байна.

Бүртгэлтэй ажилгүйчүүд боловсролийн түвшингээр

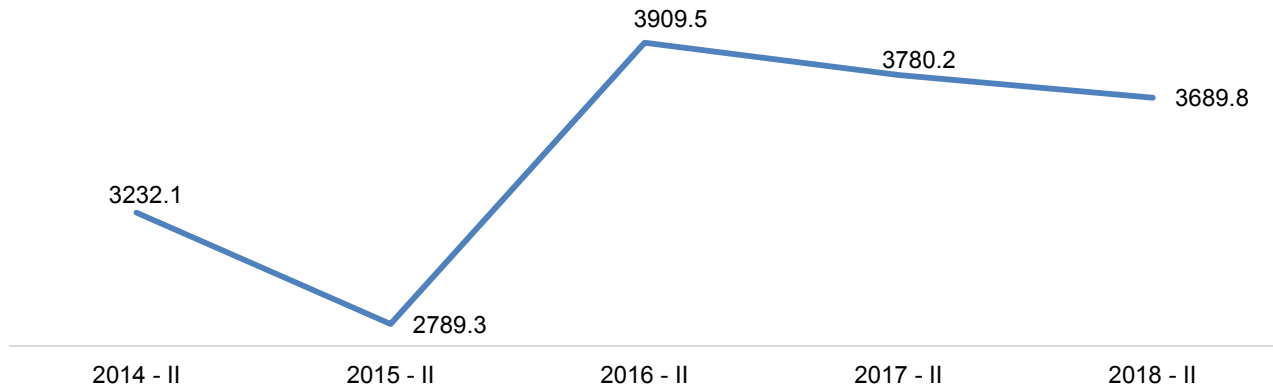
1.4 Нийгмийн даатгал, халамж

2018 оны 2 сарын байдлаар тэтгэврийн даатгалын сангаас 16051 тэтгэвэр авагчдад 9897.8 сая төгрөгийг тэтгэвэрт, тэтгэмжийн даатгалын сангаас 1027 хүнд 405.2 сая төгрөгийг хөдөлмөрийн чадвараа түр алдсан, жирэмсэн амаржсан, оршуулга, үйлдвэрийн осол мэргэжлээс шалтгаалах өвчин, даатгалын сангаас үйлдвэрлэлийн ослын тэтгэвэр, хөдөлмөрийн чадвараа түр алдсаны тэтгэмж, нөхөн төлбөр, сувиллын зардалд 234 хүнд 195.0 сая төгрөг, ажилгүйдлийн даатгалын сангаас 71 хүнд 120.8 сая төгрөгийг ажилгүйдлийн тэтгэмжид тус тус олгожээ.

Нийгмийн халамжийн сангаас 26,227 хүнд 3,321.4 сая төгрөгийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмжийг олгожээ.

Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого сая.төг

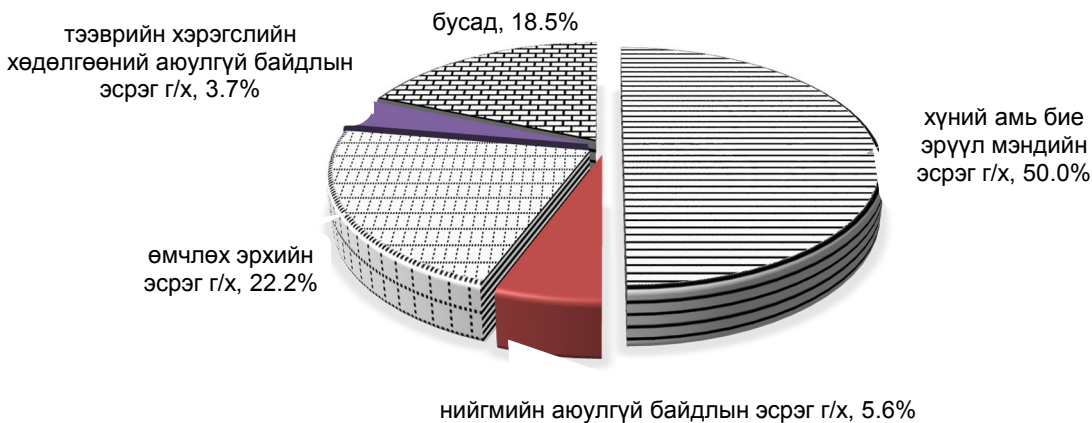
1.5 Гэмт хэрэг

2018 оны эхний 2 сарын байдлаар нийт 108 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь урьд оны мөн үеэс 8.5 хувиар буурсан байна. Нийт гэмт хэргийн 26.8 хувь нь согтуугаар үйлдэгдсэн нь өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 14.7 хувиар буурсан байна.

Иргэн болон байгууллагад нийт 95.7 сая төгрөгийн хохирол учирсан нь өмнөх оны мөн үеэс 154.3 сая төгрөгөөр буурсан байна. Учирсан хохирлоос 35.3 сая төгрөгийг нөхөн төлүүлж, нөхөн төлөлт 36.9 хувьтай байна.

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 22.2 хувийг өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг, 50.0 хувийг хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг, 5.6 хувийг нийгмийн аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг, 3.7 хувийг тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг, 18.5 хувийг бусад төрлийн гэмт хэрэг эзэлж байна. Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэргийн 20.8 хувийг малын хулгай эзэлж байна.

Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг, төрлөөр, хувиар

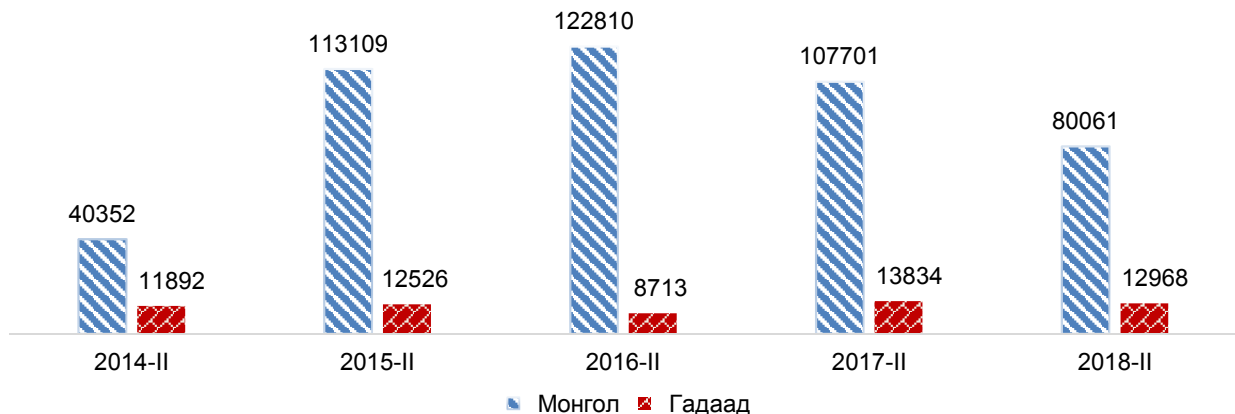

1.6 Хилээр орсон, гарсан иргэд

Сэлэнгэ аймгийн Алтанбулаг болон Сүхбаатар боомтоор давхардсан тоогоор 93029 зорчигч нэвтэрсэн нь өмнөх оны мөн үеээс 23.5 хувиар буурсан байна. Нийт зорчигчдын 86.1 хувь нь Монгол иргэд, 13.9 хувь нь гадаад иргэд байна. Энэ нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад хилээр нэвтэрсэн Монгол иргэдийн тоо 25.7 хувиар, гадаад иргэдийн тоо 6.3 хувиар буурсан байна.

Монгол-Оросын хилийг хялбарчилсан журмаар хил нэвтрэх эрхийн үнэмлэхээр 6816 хүн зорчсон байна.

Хилээр орсон гарсан иргэд

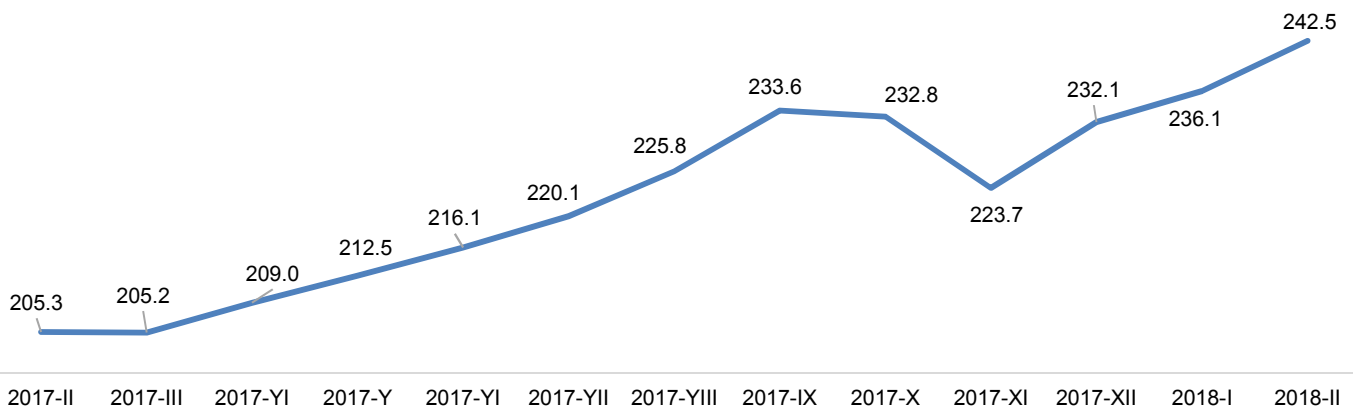
2. МАКРО ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

2.1 Мөнгө, банк

Монгол банкны мэдээгээр энэ сард кассын цэвэр орлого 59251.0 сая төгрөг, цэвэр зарлага 59877.8 сая төгрөгт хүрчээ. Зээлийн өрийн үлдэгдэл 242519.4 сая төгрөг байгаа ба үүний 2.6 хувийг чанаргүй зээл эзэлж байна. Иргэдийн мөнгөн хадгаламж 77407.3 сая төгрөг байна.

Зээлийн өрийн үлдэгдэл, тэрбум.төг

2.2 Төрийн сан

2018 оны 2 сарын төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээгээр орон нутгийн төсвийн орлого 2,537.0 сая төгрөг буюу 116.8 хувийн гүйцэтгэлтэй гарсан байна. Үүнээс аймгийн төсвийн орлого 1,879.6 сая төгрөг буюу 117.9 хувийн гүйцэтгэлтэй, сумдын төсвийн орлого 657.4 сая төгрөг буюу 113.5 хувийн гүйцэтгэлтэй байна.

Сангийн сайдын баталсан хуваарийн дагуу улсын төсвөөс 1,350.0 сая төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэг, 351.5 сая төгрөгийн Орон нутгийн хөгжлийн сангийн орлогын шилжүүлэг, 7,815.8 сая төгрөгийн тусгай зориулалтын шилжүүлгийг манай аймаг тусламжийн орлого хэлбэрээр авсан байна

Төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээгээр орон нутгийн төсвийн зарлага 9'754.6 сая төгрөг буюу 78.0 хувийн гүйцэтгэлтэй гарсан байна.

Сумдад 917.1 сая төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэг, 7,24.8 сая төгрөгийн тусгай зориулалтын шилжүүлэг, 183.4 сая төгрөгийн орон нутгийн хөгжлийн сангийн орлогын шилжүүлгийг тус тус шилжүүлсэн байна.

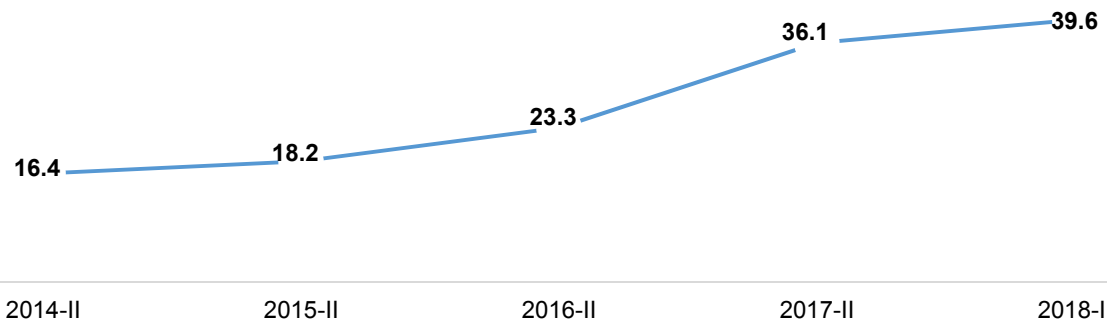
Төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээ /сая.төг/

2.3 Гадаад худалдаа

Сэлэнгэ аймагт 2018 оны эхний 2 сарын байдлаар гадаад худалдааны нийт бараа эргэлт 39.61 сая ам доллар, үүнээс экспорт 0.12 сая ам доллар, импорт 39.49 сая ам доллар байна.

ГАДААД ХУДАЛДААНЫ БАРАА ЭРГЭЛТ, САЯ.\$

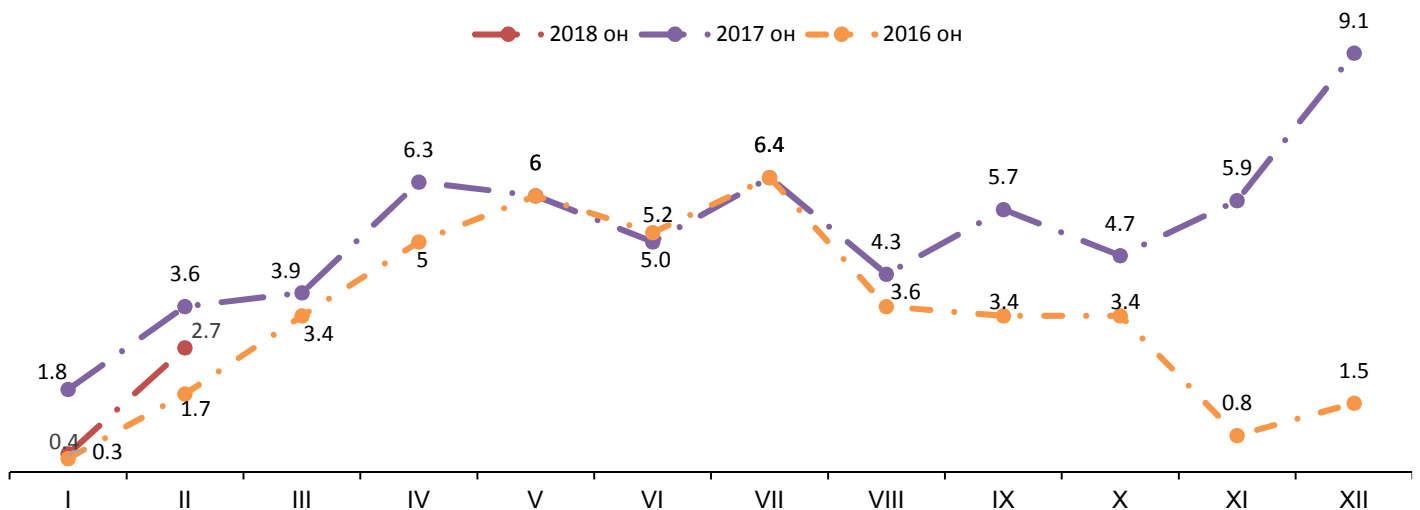

2.4 Хэрэглээний үнийн индекс

Хэрэглээний бараа үйлчилгээний үнэ 2018 оны 2 дугаар сард өмнөх сараас 2.2 хувиар, өмнөх оны мөн үеийнхээс 8.0 хувиар өслөө. Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ өмнөх оны мөн үеэс 8.0 хувиар өсөхөд орон сууц, ус цахилгаан, хийн болон бусад түлшний бүлгийн үнэ 14.5 хувь, зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээний бүлгийн үнэ 13.1, тээврийн бүлгийн үнэ 12.1 хувь, гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн барааны бүлгийн үнэ 10.6 хувь, амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээний бүлгийн үнэ 8.8 хувь, хувцас, бөс бараа, гутлын бүлгийн үнэ 8.6 хувь, согтууруулах ундаа, тамхи мансууруулах бодисны бүлгийн үнэ 8.3 хувь, эм тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ 8.3 хувь, хүнсний бараа, согтууруулах бус ундаа 5.2 хувиар тус тус өссөн нь голлон нөлөөлсөн байна.

Харин хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ өмнөх сараас 2.2 хувиар өсөхөд хүнсний бараа, согтууруулах бус ундааны бүлгийн үнэ 5.5 хувь, гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн барааны бүлгийн үнэ 0.1 хувь, тээврийн бүлгийн үнийн дүнгээрээ 2.4 хувь, согтууруулах ундаа, тамхи мансууруулах бодисны бүлгийн үнэ 2.8 хувиар тус тус өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Хэрэглээний үнийн индекс

3. ЭДИЙН ЗАСГИЙН СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

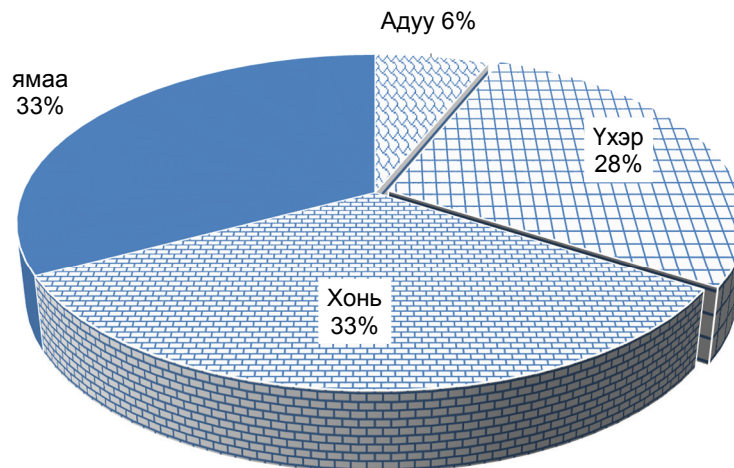
3.1 Хөдөө аж ахуй

2018 оны эхний 2 сарын байдлаар оны эхний нийт малын 0.2 хувьтай тэнцэх 3272 толгой мал хорогдсон нь урьд онтой харьцуулахад 5194 толгойгоор буюу 2.6 дахин бага байна. Хорогдсон нийт малын 5.1 хувийг өвчнөөр хорогдсон, 19.7 хувь нь хээлтэгч малын хорогдол байна.

Хорогдсон нийт малын 2606 толгой буюу 79.6 хувь нь Мандал, Сайхан, Орхонтуул, Орхон сумдад ногдож байна.

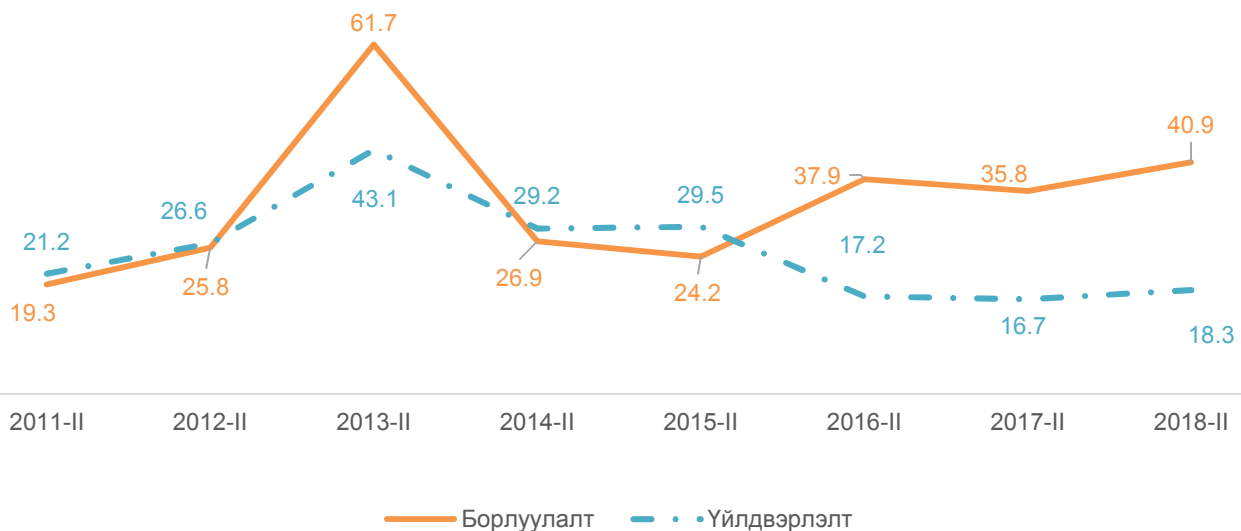
Том малын хорогдол, төрөлөөр

3.2 Аж үйлдвэр

2018 оны эхний 2 сарын байдлаар аж үйлдвэрийн салбарт 18.3 тэр.бум төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж, 40.9 тэр.бум төгрөгийн борлуулалт хийгдсэн нь урьд оны мөн үеийнхээс үйлдвэрлэлт 9.2 хувиар буюу 1.5 тэр.бум төгрөгөөр, борлуулалт 14.4 хувиар буюу 5.1 тэр.бум төгрөгөөр өссөн байна. Аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүний 87.2 хувь нь хүнсний салбарт, 10.1 хувь нь барилгын материалын салбар, 10.3 хувь нь бусад салбарт бүтээгджээ. Сумдын жижиг дунд үйлдвэрүүд аймгийн аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүний 1.4 хувьтай тэнцэх 156.3 сая төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж, нийт борлуулалтын 0.5 хувьтай тэнцэх 193.0 сая.төгрөгийн борлуулалт хийжээ.

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт, борлуулалт (тэр.бум төг)

4. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

4.1 Цаг уур орчны мэдээ

ТАНЫ АНХААРАЛД

Цаг агаарын сарын урьдчилсан мэдээнд тухайн сард агаарын дундаж температур болон орох хур тунадасны хэмжээ нь олон жилийн дундажтай харьцуулахад ямар байхыг баруун (Баян-Өлгий, Ховд, Увс, Завхан, Говь-Алтай, Баянхонгор), төв (Архангай, Өвөрхангай, Хөвсгөл, Булган, Сэлэнгэ, Төв, Орхон, Дархан-Уул), зүүн (Хэнтий, Дорнод, Сүхбаатар), говийн (Дундговь, Өмнөговь, Дорноговь, Говь-Сүмбэр) нутгийн гэсэн 4 бүс нутаг тус бүрээр ялган зааж өгдөг. Түүнчлэн хэдий үед нутгийн аль хэсэгт дулаарах, хүйтрэх, бороо, цас орох, салхи шуурга болохыг тусгана. Цаг агаарын үзэгдэл нутгийн 30 хувиас хэтрэхгүйгээр зурвас газраар ажиглагдах тохиолдолд “зарим газраар”, 30-70 хувьд “ихэнх нутгаар”, 70 хувиас дээш нутгийг хамрах тохиолдолд “бүх нутгаар” гэсэн нэр томъёо хэрэглэдэг. Дулааны улиралд агаарт болон хөрсний гадарга дээр температур 00-аас бага болж хүйтрэхийг “цочир хүйтрэл” гэнэ.

Цаг агаарын урьдчилсан мэдээг өдөр бүр 12 цагаар болон нэг, тав хоногоор нарийвчлан гаргаж радио, телевиз, хэвлэлээр нийтэд мэдээлдэг. Цаг агаарын байдал эрс өөрчлөгдөн цаашид хөдөө аж ахуйн болон эдийн засгийн бусад салбарын хэвийн үйл ажиллагаанд саад хийхээр аюултай үзэгдлийн хэмжээнд хүрч болзошгүй тохиолдолд “Урьдчилан анхааруулах мэдээ”, “Урьдчилан сэрэмжлүүлэх мэдээ” гаргаж радио, телевизээр нийт ард иргэдэд, харин ноцтой бэрхшээл учруулж эд хөрөнгө, иргэдийн амь нас хохирохоор онц аюултай үзэгдлийн хэмжээнд хүрэхээр бол “Гамшигт үзэгдлээс урьдчилан сэргийлэх мэдээ” гаргаж “Харанга” дохиотойгоор мэдээлэх ба мэдээллийг онцгой байдлын шугамаар нийт ард иргэд, төр засгийн бүх шатны удирдлагад яаралтай хүргэдэг. Засаг дарга нар “Гамшигт үзэгдлээс урьдчилан сэргийлэх мэдээ”-г хүлээн авмагц мэдээллийг өөрийн харъяа нутаг дэвсгэрийн иргэдэд хүргэх, гамшгаас хамгаалах, гамшгийн голомтод ажиллах, сэргээн босгох үйл ажиллагааг шуурхай зохион байгуулах үүрэгтэй. Ус, цаг агаарын гамшигт үзэгдлийн улмаас хүний амь нас эрсдсэн, байгаль орчин, эд хөрөнгөнд хохирол учирсан тохиолдолд сум, дүүргийн Засаг дарга ажлын хэсэг томилон ажиллуулж, уг гамшигт үзэгдлээс хамгаалах талаар зохион байгуулсан арга хэмжээ, үр дүн, учирсан хохирол, гарсан зардлын талаархи мэдээллийг нэгтгэн аймаг, нийслэлийн Засаг дарга, Онцгой байдлын газар, хэлтэс, Улсын онцгой байдлын ерөнхий газарт, аймгийн Ус цаг уур, орчны шинжилгээний төв Ус цаг уурын хүрээлэнд 3 хоногийн дотор тус тус ирүүлнэ.

Уур амьсгалын тойм

Climate review

Гуравдугаар сарын агаарын температурын дундаж нь 1981-2010 оны 6-10 градус хүйтэн байдаг боловч жил бүр харилцан адилгүй байдаг. Тухайлбал: Сүүлийн жилүүдийн байдлаар 1996, 1999, 2010, 2011 онд ихэнх нутгаар олон жилийн дундаж /1981-2010 /-аас 3-5 градусаар хүйтэн болж шөнийн үнэмлэхүй бага температур 25-32 градус хүрч хүйтэрч байжээ. Харин 1990, 1993, 1997, 2000-2002, 2006, 2008, 2016 онуудад ихэнх нутгаар 2-7 градусаар олон жилийн дунджаас дулаарч байжээ. Энэ дулааралтаар өдрийн үнэмлэхүй их температур 15-20 градус хүрч дулаарч байв.

1981-2010 оны дунджаар нутгийн өмнөд хэсгээр 0-3 мм, бусад сумдын нутгаар 3-7 мм хур тунадас ордог. Гэвч 1982-1984, 1985, 1988, 1997, 1998 онд ихэнх нутгаар 2012 онд

олон жилийн дунджаас харьцангуй бага цас орсон бол 1991, 1995, 2004, 2007-2010 онд ихэнх нутгаар олон жилийн дунджаас харьцангуй их цас орсон байна.

Энэ сард салхи 15 м/с-ээс хүчтэй болох тохиолдол жил бүр 3-5, зарим жилд 8-14 удаа тохиолддог.

ЦАГ АГААРЫН УРЬДЧИЛСАН МЭДЭЭ

Weather forecast

Энэ сарын агаарын температурын дундаж нь бүх сумдын нутгаар уур амьсгалын дунджаас 1.0-1.5 градусаар дулаан байх төлөвтэй(1 дүгээр зураг).

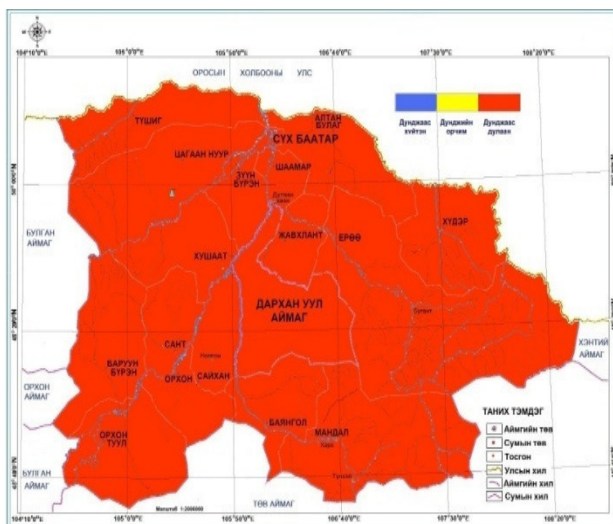
Нэг ба хоёрдугаар арав хоногийн эхний хагаст Орхон, Сэлэнгэ, Хараа, Ерөө, Туул голын хөндийгөөр шөнөдөө 31-36 градус, өдөртөө 18-23 градус хүйтэн, бусад сумдын нутгаар шөнөдөө 24-29 градус, өдөртөө 13-18 градус хүйтэн байна. Нэгдүгээр арав хоногийн сүүлч, хоёрдугаар арав хоногийн дунд үеэр хүйтний эрч суларч Ерөө голын хөндийгөөр шөнөдөө 24-29 градус, өдөртөө 13-18 градус хүйтэн, Орхон-Сэлэнгэ, Хараа, Туул голын хөндийгөөр шөнөдөө 20-25 градус, өдөртөө 9-14 градус хүйтэн, бусад сумдын нутгаар шөнөдөө 15-20 градус, өдөртөө 4-9 градус хүйтэн байна. Мөн гуравдугаар арав хоногийн дунд үеэс ихэнх нутгаар хүйтний эрч эрс суларна. Бусад хугацаанд Орхон, Сэлэнгэ, Хараа, Ерөө, Туул голын хөндийгөөр шөнөдөө 25-30 градус, өдөртөө 13-18 градус хүйтэн, бусад сумдын нутгаар шөнөдөө 19-24 градус, өдөртөө 9-14 градус хүйтэн байна.

Энэ сард нутгийн баруун хойд хэсгээр уур амьсгалын дунджаас ахиу, Хүдэр, Бугант, Мандал сумдын зүүн хэсгээр уур амьсгалын дунджаас бага, бусад сумдын нутгаар дунджийн орчим хур тунадас орох төлөвтэй(2 дугаар зураг).

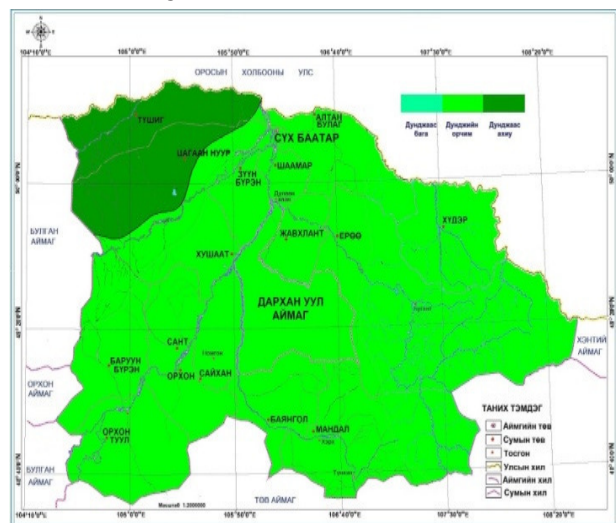
Нэгдүгээр арав хоногийн дунд үе болон сүүлчээр нутгийн хойд хэсгээр бага зэргийн цас, хоёрдугаар арав хоногийн эхэн ба сүүлч, гуравдугаар арав хоногийн эхэн ба дунд үе, сүүлчээр зарим газраар цас орж, зөөлөн цасан шуурга шуурах төлөвтэй.

Салхи нэгдүгээр арав хоногийн дунд үе, хоёрдугаар арав хоногийн эхэн ба сүүлч, гуравдугаар арав хоногийн дунд үеэр зарим газраар 12-14м/с хүрч ширүүсэх төлөвтэй.

03-р сарын агаарын температурын урьдчилсан мэдээ

03-р сарын хур тунадасны урьдчилсан мэдээ

6. БУСАД

а . Хяналт шалгалт

Аймгийн Мэргэжлийн хяналтын газар 2018 оны эхний 2 сарын байдлаар 38 аж ахуйн нэгж, байгууллага, 35 иргэнд хяналт, шалгалт хийж, 251 зөрчил дутагдал илрүүлж, 184 зөрчил арилгуулсан байна.

б. Онцгой байдлын газрын мэдээ

Сэлэнгэ аймгийн хэмжээнд он гарсаар 228 объект, 472 айл өрх үзлэг шалгалтанд хамрагдаж, 672 зөрчил илрүүлэн, 175 зөрчил дутагдлыг арилгуулсан байна. 2018 оны эхний 2 дугаар сарын байдлаар 17 гал түймэр гарч 79.4 сая төгрөгийн хохирол учирсан байна.

в. Түүвэр судалгаа

2018 оны эхний 2 сарын байдлаар Үндэсний Статистикийн Хорооны нэгдсэн арга зүйн дагуу Өрхийн нийгэм, эдийн засгийн судалгааг 104 өрхөөс, Ажиллах хүчний судалгааг 72 өрхөөс авч, судалгаанд хамрагдсан өрхүүдэд урамшуулал болгон 736.0 мянган төгрөг олгосон байна.

СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН СТАТИСТИКИЙН
ХЭЛТСИЙН ДАРГА Д.ГҮНДЭГМАА

1. ХҮН АМ, НИЙГМИЙН СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ**1.1 ХҮН АМ****1.1.1 ШИЛЖИЖ ИРСЭН ИРГЭДИЙН ТОО, сумдаар**

Сумын нэр	2015-II	2016-II	2017-II	2018-II	
				Бүгд	Эмэгтэй
Дүн	100	315	484	640	338
Алтанбулаг	1	16	21	9	6
Ерөө	3	14	39	28	15
Зүүнбүрэн	7	6	17	17	7
Мандал	28	70	90	282	172
Орхон	0	6	10	7	3
Сант	2	8	11	27	13
Цагааннуур	3	14	13	10	4
Баянгол	8	19	29	40	19
Сайхан	10	29	55	27	11
Орхонтуул	6	12	16	13	7
Баруунбүрэн	3	11	14	11	5
Шаамар	1	7	36	13	7
Хүдэр	4	5	12	12	4
Сүхбаатар	16	63	96	120	57
Жавхлант	5	17	12	4	1
Түшиг	0	14	2	7	2
Хушаат	3	4	11	13	5

Эх үүсвэр: Улсын бүртгэлийн хэлтэс

1.1.2 ШИЛЖИЖ ЯВСАН ИРГЭДИЙН ТОО, сумдаар

Сумын нэр	2015-II	2016-II	2017-II	2018-II	
				Бүгд	Эмэгтэй
Дүн	260	479	421	525	300
Алтанбулаг	17	35	12	17	6
Ерөө	6	15	20	25	14
Зүүнбүрэн	9	6	14	13	10
Мандал	53	98	69	261	158
Орхон	3	3	5	9	4
Сант	9	10	14	11	5
Цагааннуур	3	15	16	9	5
Баянгол	16	40	42	14	9
Сайхан	16	48	48	29	16
Орхонтуул	12	26	15	13	12
Баруунбүрэн	9	19	17	20	12
Шаамар	8	22	22	19	5
Хүдэр	7	10	2	6	3
Сүхбаатар	78	108	111	57	28
Жавхлант	4	10	7	10	7
Түшиг	3	6	3	6	3
Хушаат	7	8	4	6	3

Эх үүсвэр: Улсын бүртгэлийн хэлтэс

1.1.3 ТӨРӨЛТ

Сумын нэр	Төрсөн эх				2018 - II 2017 - II
	2015 - II	2016 - II	2017 - II	2018 - II	
Бүгд	309	300	215	284	132.1
Алтанбулаг	1		1	1	100.0
Ерөө	6	8	3	5	166.7
Зүүнбүрэн		1		1	
Мандал	105	105	71	104	146.5
Орхон					
Сант					
Цагааннуур	8		3	3	100.0
Баянгол			2		
Сайхан	14	23	12	10	83.3
Орхонтуул	4	3	1	2	2*
Баруунбүрэн	1	2		1	
Шаамар			1	1	100.0
Хүдэр	1			1	
Сүхбаатар	167	152	119	152	127.7
Жавхлант			1		
Түшиг	2	4	1	3	3*
Хушаат		2			

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

1.1.4 АМЬД ТӨРСӨН ХҮҮХДИЙН ТОО

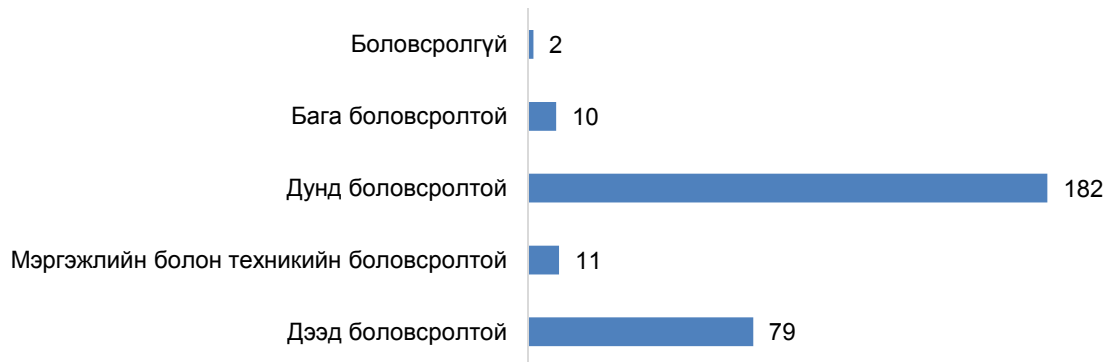
Сумын нэр	Амьд төрсөн хүүхэд								2018 - II 2017 - II
	2015 - II		2016 - II		2017 - II		2018 - II		
	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	
Бүгд	307	157	300	211	211	148	285	133	135.1
Алтанбулаг	1	1			1	1	1		100.0
Ерөө	6	3	8	7	3	2	6	3	2*
Зүүнбүрэн			1				1		
Мандал	105	48	105	71	71	51	104	56	146.5
Орхон									
Сант									
Цагааннуур	8	7			3	2	3	2	100.0
Баянгол									
Сайхан	13	5	23	19	12	8	10	2	83.3
Орхонтуул	4	3	3	3	1	1	2		2*
Баруунбүрэн	1	1	2	1			1	1	
Шаамар					1		1		100.0
Хүдэр	1	1					1		
Сүхбаатар	166	87	152	106	117	82	151	67	129.1
Жавхлант					1	1			
Түшиг	2	1	4	4	1		4	2	4*
Хушаат			2						

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

1.1.5 ТӨРСӨН ЭХ, боловсролоор

Үзүүлэлт	2015 -II	2016 - II	2017 - II	2018 - II	<u>2018-II</u> <u>2017-II</u>
Бүгд	309	300	215	284	132.1
-дээд боловсрол	72	52	62	79	127.4
-мэргэжлийн болон техникийн боловсрол	14	13	12	11	91.7
-дунд боловсрол	213	214	122	182	149.2
-бага боловсрол	8	17	15	10	66.7
-боловсролгүй	2	4	4	2	50.0

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

Төрсөн эх, боловсролоор**1.1.6 ТӨРСӨН ЭХ, насны бүлгээр**

Үзүүлэлт	2015 -II	2016 - II	2017 - II	2018 - II	<u>2018-II</u> <u>2017-II</u>
Бүгд	309	300	215	284	132.1
20 хүртэлх	26	21	19	13	68.4
20 - 24	88	85	69	74	107.2
25 - 29	87	98	42	84	200.0
30 - 34	66	49	46	60	130.4
35 - 39	36	38	29	45	155.2
40 - 44	5	9	10	8	80.0
45 - 49	1				

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

1.1.7 НАС БАРАЛТ

Сумын нэр	Нас баралт								2018-II 2017-II
	2015 - II		2016 - II		2017 - II		2018 - II		
	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	
Бүгд	77	32	97	40	77	28	97	32	126.0
Алтанбулаг	3		2	2	4	1	4	3	100.0
Ерөө	4	1	5	1	5	1	11	3	2.2*
Зүүнбүрэн	4	2	2	1	1		1		100.0
Мандал	28	13	23	6	26	8	27	8	103.8
Орхон	4	2	2	2	1	1	2		2*
Сант			1	1	1	1			
Цагааннуур	1	1	2		3		2	2	66.7
Баянгол	2		7	3	1	1	3	1	3*
Сайхан	6	5	7	5	7	2	11	4	157.1
Орхонтуул	3	2	3	1	3	3	1		33.3
Баруунбүрэн	2		3	1	1		1	1	100.0
Шаамар	3		3	1	3	2	3	2	100.0
Хүдэр	5	1			1		1		100.0
Сүхбаатар	11	4	31	11	20	8	28	7	140.0
Жавхлант			1						
Түшиг			2	2					
Хушаат	1	1	3	3					

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

1.1.8 НЯЛХСЫН ЭНДЭГДЭЛ

Сумын нэр	0-1 хүртэлх насны хүүхэд			
	2015 - II	2016 - II	2017 - II	2018 - II
Дүн	5	11	2	6
Алтанбулаг				
Ерөө			1	
Зүүнбүрэн				1
Мандал		1	2	
Орхон				
Сант				
Цагааннуур				1
Баянгол				
Сайхан		2	1	1
Орхонтуул		1		
Баруунбүрэн				
Шаамар				
Хүдэр				
Сүхбаатар		1	7	1
Жавхлант				
Түшиг				
Хушаат				

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

Сумын нэр	1-5 насны хүүхэд			
	2015 - II	2016 - II	2017 - II	2018 - II
Дүн	2	3	1	1
Алтанбулаг				
Ерөө				
Зүүнбүрэн				
Мандал	1		1	
Орхон				
Сант		1		
Цагааннуур				
Баянгол				
Сайхан				
Орхонтуул				
Баруунбүрэн				
Шаамар				
Хүдэр				
Сүхбаатар	1	2		1
Жавхлант				
Түшиг				
Хушаат				

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

1.1.9 НАС БАРАЛТ, насы бүлгээр

Үзүүлэлт	2015 -II	2016 - II	2017 - II	2018 - II	<u>2018 - II</u> <u>2017 - II</u>
Бүгд	77	97	77	97	126.0
үүнээс эмэгтэй	32	40	15	32	2.1*
0 - 1	4	11	2	6	3*
1 - 5	2	4	1	1	100.0
6 - 18	1	4			
19 - 54	27	31	24	34	141.7
54 дээш	43	47	50	56	112.0

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

1.2 ЭРҮҮЛ МЭНД**1.2.1 ХАЛДВАРТ ӨВЧНӨӨР ӨВЧЛӨГСӨД**

Сумын нэр	Бүх халдварт өвчин				2018 - II 2017 - II
	2015 - II	2016 - II	2017 - II	2018 - II	
ДҮН	125	620	122	159	130.3
Алтанбулаг	6	21	3	7	2.3*
Ерөө	2	42	2	8	4*
Зүүнбүрэн	2	6	16		
Мандал	16	219	11	26	2.3*
Орхон	1	2			
Сант		3			
Цагааннуур	6	25	5	7	140.0
Баянгол	2	8		28	
Сайхан	3	21	10	3	30.0
Орхонтуул		3	2	4	2*
Баруунбүрэн		17		2	
Шаамар	4	20	14	5	35.7
Хүдэр	2	5		1	
Сүхбаатар	73	213	56	50	89.3
Жавхлант	3	2		4	
Түшиг		4	3	12	4*
Хушаат	5	9		2	

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

Сумын нэр	Бэлгийн замын өвчин				2018 - II 2017 - II
	2015 - II	2016 - II	2017 - II	2018 - II	
ДҮН	86	86	63	107	169.8
Алтанбулаг	2	3	3	3	100.0
Ерөө		1	1	2	2*
Зүүнбүрэн	2	2	4		
Мандал	12	12	5	18	3.6*
Орхон					
Сант					
Цагааннуур	4	4	2	6	3*
Баянгол				22	
Сайхан		5	4	3	75.0
Орхонтуул		2		4	
Баруунбүрэн		8		1	
Шаамар	1		6	3	50.0
Хүдэр	1	3		1	
Сүхбаатар	61	43	35	31	88.6
Жавхлант	2	1		1	
Түшиг		1	3	11	3.6*
Хушаат	1	1		1	

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

Сумын нэр	Гипатит				<u>2018 - II</u> <u>2017 - II</u>
	2015 - II	2016 - II	2017 - II	2018 - II	
ДҮН	7	2	2	2	100.0
Алтанбулаг	1			1	
Ерөө					
Зүүнбүрэн	1				
Мандал		2	2		
Орхон					
Сант	1				
Цагааннуур					
Баянгол					
Сайхан	1				
Орхонтуул					
Баруунбүрэн					
Шаамар					
Хүдэр	1				
Сүхбаатар	2				
Жавхлант					
Түшиг					
Хушаат				1	

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

Сумын нэр	Сүрьеэ				<u>2018 - II</u> <u>2017 - II</u>
	2015 - II	2016 - II	2017 - II	2018 - II	
ДҮН	42	37	27	40	148.1
Алтанбулаг	2	4		3	
Ерөө	3	2	1	6	6*
Зүүнбүрэн	1	1			
Мандал	10	10	6	6	100.0
Орхон		2			
Сант					
Цагааннуур	5	1	3	1	33.3
Баянгол	4	4		6	
Сайхан	1	2	3		
Орхонтуул	1	1	2		
Баруунбүрэн	1			1	
Шаамар	2	2		1	
Хүдэр					
Сүхбаатар	10	8	12	12	100.0
Жавхлант				3	
Түшиг	1			1	
Хушаат	1				

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

1.3 ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТ**1.3.1 БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙЧҮҮД, боловсролоор**

Үзүүлэлт	2015 - II	2016 - II	2017 - II	2018 - II	2018 - II - II	2017
Бүгд	940	825	849	888		104.6
-Үүнээс эмэгтэй	543	444	407	477		117.2
-Дээд	189	218	280	306		109.3
-Тусгай дунд	43	65	51	60		117.6
-Ерөнхий боловсролтой	603	455	387	310		80.1
-Мэргэжилтэй ажилчид	103	83	125	207		165.6
-Боловсролгүй	2	4	6	5		83.3

Эх үүсвэр: Аймгийн Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний газар

1.3.2 БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙЧҮҮДИЙН ТОО, сумдаар

Сумын нэр	сарын эхний ажилгүйчүүд	тухайн сард хасагдсан		нэмэгдсэн	сарын эцэс
		ажилд зуучлагдсан	идэвхгүйн улмаас хасагдсан		
ДҮН	815	33	89	195	888
Алтанбулаг	21			1	22
Ерөө	29	4	1	4	28
Зүүнбүрэн	15		5		10
Мандал	222		23	13	212
Орхон	16		4	7	19
Сант	13		1		12
Цагааннуур	40	1	4	13	48
Баянгол	61	2	9	24	74
Сайхан	54		4	8	58
Орхонтуул	33		6		27
Баруунбүрэн	7		5		2
Шаамар	24	10	5	43	52
Хүдэр	19		3		16
Сүхбаатар	249	16	19	81	295
Жавхлант	7				7
Түшиг				1	1
Хушаат	5				5

Эх үүсвэр: Аймгийн Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний газар

1.3.4 ШИНЭ АЖЛЫН БАЙР

	Бүгд	ХАА, ан агнуур, ОАА, загас агнуур	Уул уурхай, олборлох үйлдвэр	Боловсруулах үйлдвэр	Цахилгаан, дулаан, усан хангамж	Барилга	Худалдаа, гэр ахуйн засвар, үйлчилгээ	Зочид буудал, зоогийн газар	Тээвэр, холбоо	Санхүүгийн үйл ажиллагаа	Мэргэжлийн шинжлэх ухаан техникийн үйл ажиллагаа	Төрийн удирдлага, батлан хамгаалах үйл ажиллагаа	Боловсрол	Эрүүл мэнд, нийгмийн халамж	Нийгэм, бие хүнд үзүүлэх үйлчилгээ
ДҮН	55	1		5			5	6				12	26		
Алтанбулаг															
Ерөө	1												1		
Зүүнбүрэн															
Мандал															
Орхон															
Сант															
Цагааннуур	1						1								
Баянгол															
Сайхан	8	1		5			1						1		
Орхонтуул															
Баруунбүрэн															
Шаамар	25						3	6					16		
Хүдэр															
Сүхбаатар	19											12	7		
Жавхлант															
Түшиг															
Хушаат	1													1	

Эх үүсвэр: Аймгийн Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний газар

1.3.5 ХҮН АМЫН АМЬЖИРГААНЫ ДООД ТҮВШИН, БҮС НУТГААР

Бүс нутаг	Хамрагдах аймаг	Амьжиргааны доод түвшин, төг			
		2015	2016	2017	2018
1.Баруун бүс	1.Баян -өлгий				
	2.Говь -алтай				
	3.Завхан	164200	164800	166500	178000
	4.Увс				
	5.Ховд				
2.Хангайн бүс	1.Архангай				
	2.Баянхонгор				
	3.Булган	167200	170800	173500	182600
	4.Өвөрхангай				
	5.Хөвсгөл				
	6.Орхон				
3.Төвийн бүс	1.Говьсүмбэр				
	2.Дорноговь				
	3.Дундговь				
	4.Өмнөговь	164300	163000	166200	175600
	5.Сэлэнгэ				
	6.Төв				
	7.Дархан-уул				
4.Зүүн бүс	1.Дорнод				
	2.Сүхбаатар	160800	163700	165700	17400
	3.Хэнтий				
5.Улаанбаатар	1.Улаанбаатар	185400	183700	185300	198600

1.4 НИЙГМИЙН ДААТГАЛ, ХАЛАМЖ**1.4.5 НИЙГМИЙН ХАЛАМЖИЙН САН, сая.төг**

Үзүүлэлт	Зарцуулалт	
	Хүн	Мөнгө
1. Халамжийн тэтгэвэр	2239	1,051.2
2. Нөхцөлт мөнгөн тэтгэмж	1304	169.1
3. Онцгой тохиолдлын болон амжиргааг дэмжих мөнгөн тэтгэмж	1201	141.1
4. Олон нийтийн оролцоонд түшиглэсэн халамжийн үйлчилгээ		
5 Жирэмсэн эхчүүдэд олгосон мөнгөн тэтгэмж	974	63.2
6.Ахмад дайчин, алдар цолтон ахмадуудад үзүүлсэн хөнгөлөлт, тусламж	36	14.2
7 Эхийн алдар одонтой эхчүүдэд олгосон тусламж	7361	982.5
8.Ахмад настанд үзүүлсэн тусламж,хөнгөлөлт	1877	71.0
9.Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний тусламж, хөнгөлөлт	201	20.4
10.Насны хишиг	4070	323.7
11.Цалинтай ээж хөтөлбөр	4597	417.1
12.Өрх толгойлсон эх, эцэг хөтөлбөр	68	14.9
13.Хүнс тэжээлийн дэмжлэг үзүүлэх үйлчилгээ	2299	53.0
Нийт	26227	3,321.4

Эх үүсвэр: Аймгийн Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний газар

1.4.6 НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ОРЛОГО, АВЛАГА, сая.төг,сумдаар

Сумдын нэр	НДШ-ийн орлого			НДШ-ийн авлага		
	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Хувь	ААН	Төсөв	Бүгд
ДҮН	4,349.0	3,689.8	84.8	7,078.8	1,429.8	8,508.6
Алтанбулаг	65.0	77.0	118.5	11.8		11.8
Ерөө	107.9	107.7	99.8	107.4	6.2	113.7
Зүүнбүрэн	46.2	45.6	98.6	10.7		10.7
Мандал	1,183.9	1,288.8	108.9	300.0	23.6	323.6
Орхон	30.8	34.1	110.8	3.6	1.8	5.4
Сант	37.5	36.9	98.4	1.3	6.1	7.3
Цагааннуур	125.3	69.3	55.3	177.5		177.5
Баянгол	97.6	76.1	78.0	119.8		119.8
Сайхан	684.2	278.6	40.7	6,111.0		6,111.0
Орхонтуул	57.0	6.4	11.3	7.2	6.1	13.3
Баруунбүрэн	54.9	48.0	87.4	31.1	2.0	33.1
Шаамар	72.4	73.7	101.9	0.5	22.0	22.6
Хүдэр	46.2	22.5	48.8	38.0		38.0
Сүхбаатар	1,268.4	1,406.0	110.8	80.9	1,343.0	1,423.9
Жавхлант	39.5	35.2	88.9	63.7	14.6	78.3
Түшиг	41.5	43.8	105.4	10.7		10.7
Хушаат	43.6	40.1	92.1	3.6	4.5	8.0
ТХИ	347.2					0.0

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэнд, нийгмийн даатгалын хэлтэс

1.5 ГЭМТ ХЭРЭГ**1.5.5 БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРГИЙН ТОО**

Сумын нэр	Бүртгэгдсэн хэрэг				2018-II 2017-II
	2015 - II	2016 - II	2017 - II	2018 - II	
ДҮН	124	133	118	108	91.5
Алтанбулаг	7	9	11	6	54.5
Ерөө	6	7	10	8	80.0
Зүүнбүрэн	3	3		2	
Мандал	32	42	35	25	71.4
Орхон	1	2	6	4	66.7
Сант	1	8	3	1	33.3
Цагааннуур	9	4	3	8	266.7
Баянгол	5	7	8	7	87.5
Сайхан	13	13	6	6	100.0
Орхонтуул	2	5	5	3	60.0
Баруунбүрэн	7	1		2	
Шаамар	1	5	5	3	60.0
Хүдэр	6	3	6	5	83.3
Сүхбаатар	23	15	17	23	135.3
Жавхлант	3	4		4	
Түшиг	3	4	2	1	50.0
Хушаат	2	1	1	0	0.0

Эх үүсвэр: Аймгийн Цагдаагийн газар

1.5.6 БҮРТГЭГДСЭН ЗАХИРГААНЫ ЗӨРЧИЛ

Сумын нэр	Согтуугаар үйлдэгдсэн гэмт хэрэг	Бүртгэгдсэн захиргааны зөрчил бүгд	Үүнээс торгуульсан		Т/Х жолоодох эрх хассан
			иргэн	ААНБ	
ДҮН	29	3350	1106		92
Алтанбулаг		19	12		1
Ерөө	1	33	14		
Зүүнбүрэн		1	5		1
Мандал	9	887	98		37
Орхон	1	6	2		1
Сант		2	2		
Цагааннуур		5	1		
Баянгол	1	811	193		8
Сайхан	2	432	150		13
Орхонтуул		1	1		1
Баруунбүрэн	1	8	5		1
Шаамар	1	173	135		6
Хүдэр	1	26	22		2
Сүхбаатар	12	904	443		19
Жавхлант		29	11		2
Түшиг		11	10		
Хушаат		2	2		

Эх үүсвэр: Аймгийн Цагдаагийн газар

1.5.7 БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРЭГ, төрлөөр, сумдаар

Сумын нэр	Тоогоор					Бусад
	Хүний амь бие эрүүл мэндийн эсрэг г/х	Нийгмийн аюулгүй байдлын эсрэг г/х	Өмчлөх эрхийн эсрэг г/х	үүнээс малын хулгай	Тээврийн хэрэгслийн хөд-ний аюулгүй байдлын эсрэг г/х	
ДҮН	54	6	24	5	4	20
Алтанбулаг	1		2			3
Ерөө	4	1				3
Зүүнбүрэн	2					
Мандал	17	1	6			1
Орхон	2		1		1	
Сант						1
Цагааннуур	3		4			1
Баянгол	4		1		2	
Сайхан	3		2	2		1
Орхонтуул	2		1	1		
Баруунбүрэн					1	1
Шаамар	3					
Хүдэр	2	1				2
Сүхбаатар	11	2	4			6
Жавхлант		1	3	2		
Түшиг						1

Эх үүсвэр: Аймгийн Цагдаагийн газар

1.6 ХИЛЭЭР ОРСОН, ГАРСАН ИРГЭД**1.6.5 ХИЛИЙН БООМТООР НЭВТЭРСЭН ЗОРЧИГЧ, ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЭЛ**

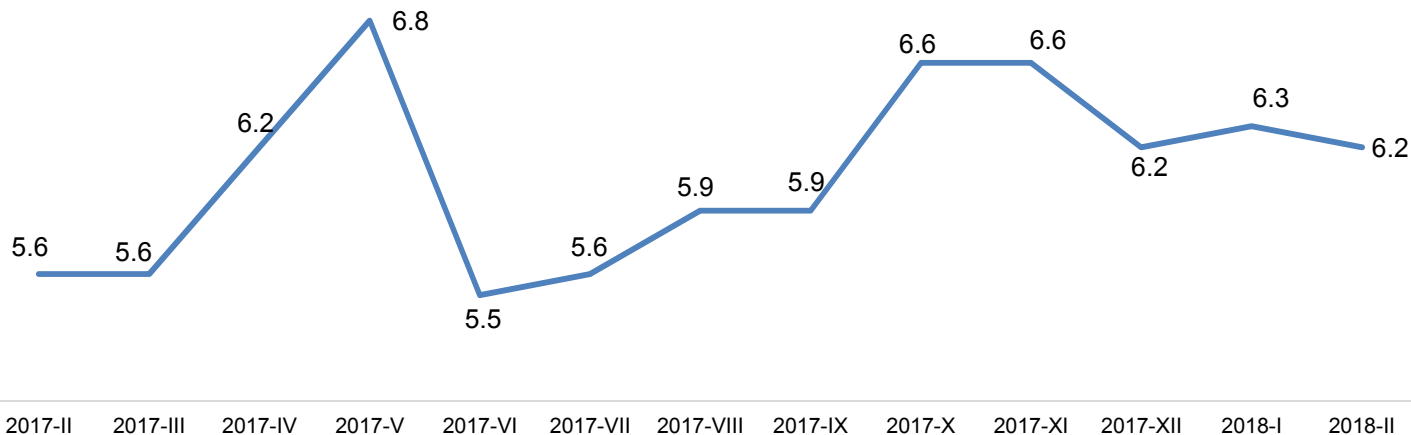
Үзүүлэлт	Орсон		Гарсан		Бүгд		2018-II 2017-II
	2017-II	2018-II	2017-II	2018-II	2017-II	2018-II	
Суудлын вагон	309	259	291	350	600	609	101.5
Ачааны вагон	9984	13813	8197	14811	18181	28624	157.4
Зүтгүүрийн вагон	303	372	302	429	605	801	132.4
Суудлын автомашин	14098	11411	14537	11848	28635	23259	81.2
Ачааны автомашин	3994	4239	4173	4359	8167	8598	105.3
Нисэх онгоц							
Зорчигч монгол	53502	39809	54199	40252	107701	80061	74.3
гадаад	6954	6563	6880	6405	13834	12968	93.7
Ачаа тээш /мян.тн /	502.9	758.4	86.4	139.5	589.3	898	152.4

Эх үүсвэр: Сэлэнгэ аймаг дахь Гаалийн газар

2. МАКРО ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ**2.1 МӨНГӨ, ЗЭЭЛ****2.1.1 АРИЛЖААНЫ БАНКУУДЫН МЭДЭЭ, сая.төг**

Банкууд	Цэвэр		Зээлийн өрийн үлдэгдэл	Чанаргүй зээл	Иргэдийн мөнгөн хадгаламж	Харилцахын үлдэгдэл
	Орлого	Зарлага				
ДҮН	59,251.0	59,877.8	242,519.4	6,234.1	77,407.3	27,386.5
Хаан банк СБ	12297.6	12103.5	86227.9	1419.5	20639.1	8079.7
Хаан банк ЗХ	8921.2	9208.3	42362.6	560.3	11166.6	10541.9
ХХБанк ЗХ	2784.2	2678.0	6509.3	8.4	3351.8	1672.1
ХХБанк Хөтөл	4054.5	4111.3	5389.9	308.0	1772.9	355.2
Төрийн банк СБ	19550.8	19670.8	47329.9	758.6	15250.1	4001.4
Төрийн банк ЗХ	5163.0	5719.9	11823.8	45.6	4614.6	770.9
Хас банк СБ	1692.7	1638.4	13639.6	600.9	6341.8	678.5
Хас банк ЗХ	1426.8	1364.6	11875.0	217.8	5283.1	279.7
Хас банк Хөтөл	1060.6	991.8	5015.9	342.1	2168.8	158.3
Голомт банк	2279.9	2297.8	11744.0	1805.2	5599.5	689.2
Капитал банк	19.6	93.5	601.7	167.7	1219.0	159.5

Эх үүсвэр: Дархан-Уул аймаг Монгол банк

Чанаргүй зээлийн өрийн үлдэгдэл /тэрбум.төг/

2.1.2 АРИЛЖААНЫ БАНКНЫ ВАЛЮТЫН ХАНШ, 3-р сарын 13-ны байдлаар /төгрөгөөр/

Валютын нэр	авах	зарах
1.рубль	41.00	43.10
2.Доллар	2398.00	2409.00
3.Евро	2930.00	2976.00
4.Юань	378.00	381.00
5.Иен	22.34	22.72
6.Английн фунт	3296.00	3359.00
7.Вон	2.13	2.28
8.Швейцарь франк	2495.00	2551.00

Эх үүсвэр: Хаан банк

2.2 АЙМГИЙН НЭГДСЭН ТӨСӨВ**2.2.1 АЙМГИЙН ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ, сая.төг**

Үзүүлэлтүүд	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Хувь
1. Орон нутгийн төсвийн орлого	12,505.0	14,953.6	119.6
Орон нутгийн төсвийн нийт орлого	2,173.0	2,537.1	116.8
Үүнээс: Аймгийн төсвийн орлого	1,594.0	1,879.6	117.9
Сумдын төсвийн орлого	579.1	657.5	113.5
Улсын төсвөөс олгох санхүүгийн дэмжлэг	1,350.0	1,350.0	100.0
Улсын төсвөөс олгох тусгай зориулалтын шилжүүлэг	7,815.8	7,815.8	100.0
Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас олгох шилжүүлэг	351.5	351.5	100.0
Урьд оны үлдэгдлээс	736.2	2,762.0	375.2
2. Орон нутгийн төсвийн зарлага	78.5	137.3	175.0
Орон нутгийн төсвийн нийт зарлага	12,505.0	9,754.6	78.0
Үүнээс: Сумдын орон нутгийн байгууллагуудын зарлага	12,505.0	9,754.6	78.0
Аймгийн шууд харьцдаг байгууллагуудын зарлага	1,932.0	1,200.2	62.1
Үүнээс: Аймгийн төсвийн хөрөнгө оруулалт	194.5	4.8	
Аймгийн замын сангийн хөрөнгө оруулалт	2,547.9	1,819.5	71.4
Аймгийн орон нутгийн хөгжлийн сан		86.2	
Халамжийн сан			
Шууд харьцдаг төсвийн байгууллагуудын зарлага	213.6		
Аймгийн Засаг даргын нөөц хөрөнгө	1,505.9	1,193.2	79.2
Сумдын тусгай зориулалтын шилжүүлгийн байгууллагуудын зарлага	768.4	480.1	62.5
Аймгийн тусгай зориулалтын шилжүүлгийн байгууллагуудын зарлага	60.0	60.0	100.0
Сумдад олгосон санхүүгийн дэмжлэг	7,256.5	6,265.7	86.3
Сумдад олгосон орон нутгийн хөгжлийн сангийн орлогын шилжүүлэг	574.1	464.4	80.9
Тусгай зориулалтын шилжүүлэг салбараар	9,085.3	9,085.3	100.0
- Ерөнхий боловсролын сургууль	917.1	917.1	100.0
- Хүүхдийн цэцэрлэг	183.4	183.4	100.0
- Соёлын байгууллага	21.9	21.9	100.0
- Биеийн тамир спортын байгууллага			
- Эрүүл мэндийн байгууллага	161.5	161.5	100.0
- Газрын кадастрын байгууллага	168.1	168.1	100.0
- Хүүхдийн байгууллага	168.1	168.1	100.0
3. Тусгай сангуудын зарлага			
Сумдын сум хөгжүүлэх сан	7,247.8	7,247.8	100.0

Эх үүсвэр: Аймгийн Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс

2.2.2 АЙМГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГЫН МЭДЭЭ, /сая.төг/

Орлогын нэр төрөл	Аймгийн нийт орлого /Жилийн дүнгээр/		Хувь	1-р сарын гүйцэтгэл /өссөн дүнгээр/		Хувь
	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл		Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	
Аймгийн төсвийн орлого	12,672.9	1,879.6	14.8	1,594.0	1,879.6	117.9
Аймгийн урсгал орлого	12,672.9	1,879.6	14.8	1,594.0	1,879.6	117.9
Татварын орлого	11,066.4	1,761.1	15.9	1,459.7	1,761.1	120.7
Хувь хүний орлогын албан татварын тухай хуулийн 8.1.1-д заасан орлогод ноогдох албан татвар	10,913.7	1,626.7	14.9	1,366.7	1,626.7	119.0
Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	1,250.0					
Үл хөдлөх хөрөнгийн орлогын албан татвар	860.0	89.4	10.4	93.0	89.4	96.1
Авто тээвэр болон өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	542.6	45.0	8.3		45.0	
Газрын төлбөр	392.9	56.4	14.3	55.2	56.4	102.2
Төсвийн тухай хуулийн 23.4.9-д зааснаас бусад улсын тэмдэгтийн хураамж	157.1	13.3	8.4	26.0	13.3	51.0
Үйлдвэрлэл үйлчилгээний зориулалтаар ашигласны усны төлбөр	650.0	5.5	0.9		5.5	
Татварын бус орлого	380.0	38.6	10.1	50.0	38.6	77.1
Хүү торгуулийн орлого	150.0	13.5	9.0	20.0	13.5	67.7
Нэр зааж ангилагдаагүй орлого	230.0	25.0	10.9	30.0	25.0	83.4
Хөрөнгийн орлого	26.5	4.8	18.0	3.1	4.8	152.3
Орон нутгийн өмчийн эд хөрөнгийг борлуулсны орлого	26.5	4.8	18.0	3.1	4.8	152.3

Эх үүсвэр: Аймгийн Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс

2.2.3 АЙМГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГЫН МЭДЭЭ, /сая.төг/

Орлогын нэр төрөл	Аймгийн нийт орлого /Жилийн дүнгээр/		Хувь		2-р сарын гүйцэтгэл /өссөн дүнгээр/		Хувь		2-р сарын гүйцэтгэл		Хувь
	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	
Аймгийн төсвийн орлого	12,672.9	1,879.6	14.8	1,594.0	1,879.6	117.9	843.8	1,221.5	144.8		
Аймгийн урсгал орлого	12,672.9	1,879.6	14.8	1,594.0	1,879.6	117.9	843.8	1,221.5	144.8		
Татварын орлого	11,066.4	1,761.1	15.9	1,459.7	1,761.1	120.7	776.3	1,159.0	149.3		
Хувь хүний орлогын албан татварын тухай хуулийн 8.1.1-д заасан орлогод ноогдох албан татвар	10,913.7	1,626.7	14.9	1,366.7	1,626.7	119.0	729.8	1,090.8	149.5		
Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Үл хөдлөх хөрөнгийн орлогын албан татвар	860.0	89.4	10.4	93.0	89.4	96.1	46.5	39.7	85.3		
Авто тээвэр болон өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	542.6	45.0	8.3	-	45.0	-	-	28.5	-		
Газрын төлбөр	392.9	56.4	14.3	55.2	56.4	102.2	27.5	25.4	92.4		
Төсвийн тухай хуулийн 23.4.9-д зааснаас бусад улсын тэмдэгтийн хураамж	157.1	13.3	8.4	26.0	13.3	51.0	13.0	5.5	42.0		
Үйлдвэрлэл үйлчилгээний зориулалтаар ашигласны усны төлбөр	650.0	5.5	0.9	-	5.5	-	-	5.3	-		
Татварын бус орлого	380.0	38.6	10.1	50.0	38.6	77.1	25.0	25.9	103.5		
Хүү торгуулийн орлого	150.0	13.5	9.0	20.0	13.5	67.7	10.0	5.2	51.6		
Нэр зааж ангилагдаагүй орлого	230.0	25.0	10.9	30.0	25.0	83.4	15.0	20.7	138.1		
Хөрөнгийн орлого	26.5	4.8	18.0	3.1	4.8	152.3	2.0	0.5	25.5		
Орон нутгийн өмчийн эд хөрөнгийг борлуулсны орлого	26.5	4.8	18.0	3.1	4.8	152.3	2.0	0.5	25.5		

Эх үүсвэр: Аймгийн Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс

2.2.4 СУМДЫН НИЙТ ТӨСВИЙН ОРЛОГЫН МЭДЭЭ, /сая.төг/

Орлогын нэр төрөл	Сумдын төсвийн нийт орлого /Жилийн дүнгээр/		Хувь		2-р сарын гүйцэтгэл /өссөн дүнгээр/		Хувь		2-р сарын гүйцэтгэл		Хувь
	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Хувь	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл		
Үйл ажиллагааны орлого	623.6	51.4	8.2	86.8	51.4	59.2	43.5	28.1	64.6		
Хөрөнгө борлуулсны орлого, хөрөнгийн орлого	159.8	130.1	81.4	119.8	122.0	101.8	57.4	61.1	106.5		
Бууны албан татвар	40.9	2.0	4.8	7.9	2.0	24.7	4.2	1.5	36.0		
Улсын тэмдэгтийн хураамж	172.3	35.3	20.5	34.4	35.3	102.6	16.1	16.3	101.4		
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	85.5	3.8	4.4	7.4	3.8	50.5	3.7	3.8	101.1		
Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	284.0	39.6	13.9	39.0	39.6	101.7	19.5	28.7	147.5		
Ашигт малтмалаас бусад байгалийн баялаг ашиглахад олгох эрхийн зөвшөөрлийн хураамж	0.1	-	-	-	-	-	-	-	-		
Ойн нөөц ашигласны төлбөр	651.0	264.7	40.7	141.4	264.7	187.2	60.7	186.9	308.1		
Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	18.3	0.2	1.1	1.4	0.2	14.4	0.5	0.2	44.3		
Байгалийн ургамлын нөөц ашигласны төлбөр	1,442.4	5.6	0.4	1.5	5.6	370.4	0.4	5.0	14.4*		
Торгуулийн орлого	530.6	115.2	21.7	107.3	115.2	107.4	52.7	59.1	112.1		
Түрээсийн орлого	4.0	0.2	5.7	0.3	0.2	83.4	0.1	0.1	98.9		
Бусад орлого	250.4	17.5	7.0	31.9	17.5	54.9	17.4	13.0	75.2		
НИЙТ ДҮН	4,262.7	665.6	15.6	579.1	657.5	113.5	276.0	404.0	146.4		

Эх үүсвэр: Аймгийн Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс

2.2.5 АЙМГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГЫН МЭДЭЭ, /сая.төг/

Сумын нэрс	Орлого			Орон нутгийн байгууллагын зарлага			Тусгай зориулалтын байгууллагын зарлага		
	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Хувь	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Хувь	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Хувь
Алтанбулаг	65.3	60.6	92.9	94.9	55.0	57.9	311.6	292.0	93.7
Баруунбүрэн	13.6	3.0	21.8	119.8	61.4	51.2	230.5	202.9	88.0
Баянгол	13.4	20.7	154.2	91.5	69.3	75.7	324.2	255.0	78.7
Ерөө	62.3	122.3	196.3	259.5	74.9	28.9	456.6	332.8	72.9
Жавхланта	5.0	1.1	22.5	67.0	57.2	85.4	188.8	178.0	94.3
Зүүнбүрэн	4.3	3.5	81.4	75.6	59.1	78.2	209.8	189.2	90.1
Мандал	135.9	199.2	146.6	346.9	208.1	60.0	1,592.3	1,376.6	86.5
Орхон	6.1	5.3	86.9	70.0	45.9	65.5	147.3	131.1	89.0
Орхонтуул	5.6	3.2	57.5	84.8	45.4	53.6	297.4	239.9	80.7
Сайхан	46.1	45.3	98.2	186.8	87.2	46.7	647.3	561.0	86.7
Сант	3.8	0.9	24.6	66.2	35.4	53.5	191.6	165.3	86.3
Сүхбаатар	144.5	138.5	95.9	169.2	116.2	68.7	1,404.9	1,300.0	92.5
Түшиг	22.7	6.8	29.8	65.3	41.1	62.8	168.5	148.3	88.0
Хүдэр	20.1	22.9	114.0	156.5	66.1	42.2	220.7	153.5	69.6
Хушаат	7.2	2.0	27.1	66.6	50.1	75.3	143.3	134.4	93.8
Цагааннуур	14.4	17.0	117.7	101.8	51.6	50.7	328.6	275.0	83.7
Шаамар	8.7	5.1	58.7	104.2	81.2	78.0	392.9	330.7	84.2
Сумдын дүн	579.1	657.5	113.5	2,126.5	1,205.0	56.7	7,256.5	6,265.7	86.3
Аймгийн төсөв	1,594.0	1,879.6	117.9	2,547.9	1,819.5	71.4	574.1	464.4	80.9
Дүн	2,173.0	2,537.1	116.8	4,674.4	3,024.5	64.7	7,830.6	6,730.0	85.9

Эх үүсвэр: Аймгийн Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс

2.2.6 АЙМГААС СУМДАД ОЛГОХ САНХҮҮГИЙН ДЭМЖЛЭГ, ОРЛОГЫН ШИЛЖҮҮЛГИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ, /сая.төг/

Сумын нэрс	Санхүүгийн дэмжлэг			Тусгай зориулалтын шилжүүлэг			Орон нутгийн хөгжлийн сангийн шилжүүлэг		
	Олгох	Олгосон	Хувь	Олгох	Олгосон	Хувь	Олгох	Олгосон	Хувь
Алтанбулаг	14.5	14.5	100.0	311.4	311.4	100.0	6.0	6.0	100.0
Баруунбүрэн	63.6	63.6	100.0	230.3	230.3	100.0	8.1	8.1	100.0
Баянгол	67.1	67.1	100.0	323.8	323.8	100.0	9.0	9.0	100.0
Ерөө	40.4	40.4	100.0	456.1	456.1	100.0	15.4	15.4	100.0
Жавхланта	58.5	58.5	100.0	188.6	188.6	100.0	3.2	3.2	100.0
Зүүнбүрэн	66.1	66.1	100.0	209.8	209.8	100.0	3.6	3.6	100.0
Мандал	71.8	71.8	100.0	1,590.0	1,590.0	100.0	52.0	52.0	100.0
Орхон	55.7	55.7	100.0	147.2	147.2	100.0	4.7	4.7	100.0
Орхонтуул	69.9	69.9	100.0	297.2	297.2	100.0	9.2	9.2	100.0
Сайхан	78.9	78.9	100.0	644.9	644.9	100.0	19.0	19.0	100.0
Сант	52.8	52.8	100.0	191.4	191.4	100.0	4.5	4.5	100.0
Сүхбаатар	-	-	-	1,404.9	1,404.9	100.0	20.5	20.5	100.0
Түшиг	40.9	40.9	100.0	168.3	168.3	100.0	4.7	4.7	100.0
Хүдэр	28.6	28.6	100.0	220.5	220.5	100.0	5.8	5.8	100.0
Хушаат	50.6	50.6	100.0	143.1	143.1	100.0	4.9	4.9	100.0
Цагааннуур	66.7	66.7	100.0	327.7	327.7	100.0	9.2	9.2	100.0
Шаамар	91.1	91.1	100.0	392.5	392.5	100.0	3.6	3.6	100.0
АЙМГИЙН ТӨСӨВ	-	-	-	568.0	568.0	100.0	168.1	168.1	100.0
Сумын дүн	917.1	917.1	100.0	7,815.8	7,815.8	100.0	351.5	351.5	100.0

Эх үүсвэр: Аймгийн Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс

2.3 ГАДААД ХУДАЛДАА**3.1.1 СЭЛЭНГЭ ДЭХ ГААЛИЙН ГАЗРААР ДАМЖСАН ГАДААД ХУДАЛДАА,**

Бараа эргэлт	Импорт /мян. \$/		Экспорт /мян. \$/		Нийт эргэлт /мян. \$/		<u>2018-II</u> 2017-II
	2017-II	2018-II	2017-II	2018-II	2017-II	2018-II	
Сүхбаатар боомт	18233.02	15064.93	35.91		18268.9	15064.9	82.5
Алтанбулаг боомт	17476.98	24378.2	103.61	119.2	17580.6	24497.4	139.3
Алтанбулаг / Чөлөөт бүс /	39.51	47.87	292.26		331.8	47.9	0.0
Дүн	35749.5	39491.0	431.78	119.2	36181.3	39610.2	109.5

Эх үүсвэр: Сэлэнгэ аймаг дахь Гаалийн газар

2.4 ҮНЭ**3.1.2 АЙМГИЙН ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС**

Сэлэнгэ аймгийн хэрэглээний үнийн индекс	<u>2018.II</u> 2015	<u>2018.II</u> 2017.II	<u>2018.II</u> 2017.XII	<u>2018.II</u> 2018.I
АЙМГИЙН ЕРӨНХИЙ ИНДЕКС	111.6	108.0	102.7	102.2
01. ХҮНСНИЙ БАРАА, СОГТУУРУУЛАХ БУС УНДАА	110.4	105.2	106.0	105.5
02. СОГТУУРУУЛАХ УНДАА, ТАМХИ, МАНСУУРУУЛАХ БОДИС	111.5	108.3	105.7	102.8
03. ХУВЦАС, БӨС БАРАА, ГУТАЛ	109.6	108.6	100.7	100.7
04. ОРОН СУУЦ, УС, ЦАХИЛГААН, ХИЙН БОЛОН БУСАД ТҮЛШ	119.0	114.5	100.0	100.0
05. ГЭР АХУЙН ТАВИЛГА, ГЭР АХУЙН БАРАА	114.8	110.6	100.4	100.1
06. ЭМ, ТАРИА, ЭМНЭЛГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	113.2	108.3	100.3	100.3
07. ТЭЭВЭР	110.8	112.1	103.8	102.4
08. ХОЛБООНЫ ХЭРЭГСЭЛ, ШУУДАНГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	98.5	100.0	100.0	100.0
09. АМРАЛТ, ЧӨЛӨӨТ ЦАГ, СОЁЛЫН БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭ	109.0	108.8	100.0	100.0
10. БОЛОВСРОЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	117.0	100.2	100.0	100.0
11. ЗОЧИД БУУДАЛ, НИЙТИЙН ХООЛ, ДОТУУР БАЙРНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭ	106.8	113.1	100.0	100.0
12. БУСАД БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭ	119.1	110.2	100.3	100.0

3.2.3 ӨРГӨН ХЭРЭГЛЭЭНИЙ БАРАА, БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ҮНЭ, мян.төг

Өргөн хэрэглээний барааны нэр төрөл	2018 - I	2018 - II	<u>2018-II</u> <u>2018-I</u>
1.ХҮНСНИЙ БАРАА			
1 Талх, гурил, будаа	.		
Гурил /савласан, кг/	1400	1100	78.6
Талх /орон нутгийн, ш/	1100	1100	100.0
Нарийн боов /кг/	2400	2500	104.2
Будаа /кг/	2400	2400	100.0
Элсэн чихэр /кг/	2300	2200	95.7
2 МАХ МАХАН БҮТЭЭГДЭХҮҮН			
Хонины мах /кг/	5000	5500	110.0
Үхрийн мах /кг/	5600	7000	125.0
Адууны мах /кг/	5500	5000	90.9
Ямааны мах /кг/	4600	4800	104.3
Дотор мах, цувдай /цусгүй/	3000	3500	116.7
Хиам /чанасан, кг/	11000	10000	90.9
3 СҮҮ, СҮҮН БҮТЭЭГДЭХҮҮН, ӨНДӨГ			
Сүү /задгай, л/	1400	1800	128.6
Сүү / савласан, л/	2500	2600	104.0
Тараг /задгай, л/	1800	2000	111.1
Хорхой ааруул /задгай, чихэртэй, кг/	13000	12000	92.3
Айраг /л/	3500	3500	100.0
Хуурай сүү /кг, Орос, 25% тослогтой/	4000	4500	112.5
Өндөг /ш/	320	350	109.4
4 Бүх төрлийн өөх тос			
Ургамлын тос /л/	3700	3800	102.7
Өөхөн тос /кг/	2000	1500	75.0
Шар тос /кг/	12500	15000	120.0
Масло /задгай, кг/	4800	4500	93.8
5 ХҮНСНИЙ НОГОО			
Төмс /кг/	1000	1200	120.0
Лууван /кг/	1400	1200	85.7
Манжин /кг/	1300	1500	115.4
Байцаа /кг/	1500	1500	100.0
Сонгино /кг/	1500	1500	100.0
Өргөст хэмх /шилтэй, дарсан/	3300	3500	106.1
Алаг салат /шилтэй, Urbanek, 630гр/	2600	2300	88.5
2 ШАТАХУУН			
Бензин А - 80	1580	1590	100.6
Бензин А - 92	1650	1735	105.2
Дизелийн түлш	1820	2025	111.3

3.3.4 МАЛЫН ҮНЭ, мян.төг

ҮЗҮҮЛЭЛТ		Нас, хүйс	Х/н	2017-II	2018-II
А.Малын үнэ					
1.Адуу					
Нас гүйцсэн		эр	толгой	750.0	720.0
		эм	толгой	620.0	700.0
Өсвөр насны		эр	толгой	650.0	500.0
		эм	толгой	500.0	500.0
2.Үхэр					
Нас гүйцсэн		эр	толгой	800.0	760.0
		эм	толгой	750.0	740.0
Бух			толгой		
			толгой		
Өсвөр насны		эм	толгой	600.0	500.0
		эр	толгой	600.0	480.0
3.Хонь					
Нас гүйцсэн		эр	толгой	130.0	100.0
		эм	толгой	110.0	90.0
Хуц			толгой		
Төлөг		эр	толгой	80.0	
		эм	толгой	70.0	
4.Ямаа					
Нас гүйцсэн		эр	толгой	100.0	80.0
		эм	толгой	90.0	75.0

В.Малын гаралтай бүтээгдэхүүний үнэ /төгрөг/

ҮЗҮҮЛЭЛТ		Х/Н	2017-II	2018-II
1.Мах				
Тахианы		кг	6500	8000
Гахайны		кг	6500	6500
2.Хөөвөр, хялгас				
Адууны дэл		кг	3000	2000
Адууны сүүл		кг	-	2000
3.Арьс шир				
Адууны шир		ш	32000	10000
Үхрийн шир				
1.80-2.3 метрийн хэмжээтэй шир		ш	20000	20000
2.3 метрээс дээш хэмжээтэй шир		ш	35000	30000
хонины ноостой нэхий /өлөнгүй/		ш	1000	2000
Ноосгүй нэхий		ш		
ямааны ноолууртай арьс		ш	23000	15000
ноолуургүй арьс		ш		
4.Хөдөө аж ахуйн бусад бүтээгдэхүүн				
Өндөг, дотоодын		ш	300	260
Зөгийн бал, дотоодын		кг	20000	20000
Загас, дотоодын				
булуу цагаан /сазаан/		кг	15000	15000
бусад		кг	13000	13500
5.Газар тариалангийн бүтээгдэхүүний үнэ (дотоодын)				

5.1.Хүнсний ногоо

Сонгино	кг	2500	2500
Сармис	кг	15000	30000
Өргөст хэмх	кг		
Улаан лооль	кг		

5.2.Жимс,жимсгэнэ

Чацаргана	кг	4500	-
Аньс	кг	7000	-

5.2. Хэрэглээний мод

Түлээний мод	м3	65000	50000
--------------	----	-------	-------

Тайлбар:Үнийг Сүхбаатар хотын ханшаар авсан болно.

3. ЭДИЙН ЗАСГИЙН СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ**3.1 ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ****3.1.1 ТОМ МАЛЫН ЗҮЙ БУС ХОРОГДОЛ, сумдаар**

Сум	Хорогдсон том мал, толгойгоор				Оны эхний малд эзлэх хувь
	2015 - II	2016 - II	2017 - II	2018 - II	2018
Дүн	412	828	8 466	3 272	0.20
Алтанбулаг		42	106	62	0.13
Ерөө	24	7	743	17	0.02
Зүүнбүрэн	35	32	325	-	0.00
Мандал	57	212	183	333	0.29
Орхон	46	0	56	360	0.34
Сант	2	2	358	76	0.09
Цагааннуур	6	66	1 125	21	0.01
Баянгол	3	22	173	80	0.05
Сайхан	50	73	188	318	0.33
Орхонтуул	108	132	1 374	1 595	0.74
Баруунбүрэн	6	70	138	258	0.14
Шаамар	8	22	195	8	0.03
Хүдэр	17	13	1 925	26	0.07
Сүхбаатар	35	51	104	53	0.27
Жавхлант		0	546	18	0.02
Түшиг	14	58	0	2	0.00
Хушаат	1	26	927	45	0.06

3.1.2 ӨВЧНӨӨР ХОРОГДСОН МАЛ, сумдаар

Сум	Өвчнөөр хорогдсон мал, толгойгоор				Зүй бус хорогдолд эзлэх хувь
	2015 - II	2016 - II	2017 - II	2018 - II	2018
Дүн	35	74	1 832	168	5.1
Алтанбулаг		15	17		
Ерөө					
Зүүнбүрэн					
Мандал				13	3.9
Орхон					
Сант	1	1	8	3	3.9
Цагааннуур		7			
Баянгол					
Сайхан		4		40	12.6
Орхонтуул	28	46	55	103	6.5
Баруунбүрэн					
Шаамар			11		
Хүдэр	2	1	1741	7	26.9
Сүхбаатар	4				
Жавхлант					
Түшиг				2	
Хушаат					

3.1.3 ХЭЭЛТЭГЧ МАЛЫН ХОРОГДОЛ, сумдаар

Сум	Хээлтэгч малын хорогдол				
	2015 - II	2016 - II	2017 - II	2018 - II	
Дүн	66	227	1 954	643	
Алтанбулаг			15	31	33
Ерөө		1		52	11
Зүүнбүрэн		21	15	74	
Мандал		2	64	41	79
Орхон		14		20	145
Сант				39	6
Цагааннуур		2	45	103	2
Баянгол		1		11	34
Сайхан		3	15	31	78
Орхонтуул		10	5	95	153
Баруунбүрэн					49
Шаамар		3	6	62	5
Хүдэр		1	5	1081	6
Сүхбаатар			15	36	21
Жавхлант				148	1
Түшиг		7	16		
Хушаат		1	26	130	20

3.2 АЖ ҮЙЛДВЭР**3.2.1 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ, салбараар, сая.төг**

Салбараар	2015-II	2016-II	2017-II	2018-II	Нийт дүнд эзлэх хувь				<u>2018</u> 2017
					2015-II	2016-II	2017-II	2018-II	
Бүгд	26656.9	17206.8	16748.4	18293.8	100.0	100.0	100.0	100.0	109.2
1. Уул,уурхай	10158.7	1460.4	746.9		38.1	8.5	4.5	0.0	
Үүнээс:									
-Төмрийн хүдэр	8698.3	713.5			32.6	4.1			
-Алт	1460.4	746.9	746.9		5.5	4.3	4.5		
2. Хүнс	11945.3	12524.3	13226.0	15959.2	44.8	72.8	79.0	87.2	120.3
3. Барил.материал	3148.5	1574.7	1307.5	1153.3	11.8	9.2	7.8	10.1	88.2
Үүнээс:									
- Цемент, шохой	6045.3	333.8	1093.9	1153.3	22.7	1.9	6.5	10.1	105.4
4. Бусад	1404.4	1647.4	1468.0	1181.3	5.3	9.6	8.8	10.3	80.5

3.2.2 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН БОРЛУУЛАЛТ, салбараар,сая.төг

Салбараар	2015-II	2016-II	2017-II	2018-II	Нийт дүнд эзлэх хувь				<u>2018</u> 2017
					2015-II	2016-II	2017-II	2018-II	
Бүгд	24218.8	37930.7	35821.4	40968.0	100.0	100.0	100.0	100.0	114.4
1. Уул,уурхай	14208.5	27551.6	25980.9	29989.0	58.7	72.6	72.5	73.2	115.4
Үүнээс:									
-Төмрийн хүдэр		25210.8	25135.9	29989.0		66.47	70.17	73.2	
-Алт	12959.5	2317.6	746.9		53.5	6.1	2.1		0.0
-Нүүрс	1249	23.2	98.1		8.8	0.1	0.4		0.0
2. Хүнс	6648.8	7336.1	6351.1	9229.8	27.5	19.3	17.7	22.5	145.3
3. Барил.материал	1783.5	1420.6	2381.3	774.5	7.4	3.7	6.6	1.9	32.5
Үүнээс:									
- Цемент, шохой	838.7	1420.6	2381.3	774.5	3.5	3.7	6.6	1.9	32.5
4. Бусад	1578	1622.4	1108.1	974.0	6.5	4.3	3.1	2.4	87.9

3.2.3 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН ГОЛ НЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ

Бүтээгдэхүүн	Х / н	2016-II	2017-II	2018-II			2018 2017
				Компани	ЖДҮ	Дүн	
Төмрийн хүдэр	мян.тн	147	139	238.1		238.1	1.7*
Алт	кг	24.5	13			0	
Цемент	мян.тн	10.6	0.5	5.8		5.8	11.6*
Шохой	тн	3338	7810	3858.6		3858.6	49.4
Зүсмэл	мЗ	1117	1682	1080.1		1080.1	64.2
Дулаан	мгк	51.2	54.6	51.8		51.8	94.9
Архи	мян.л	1194.9	1204	841.3		841.3	69.9
Спирт	мян.л	639.6	601.4	318.2		318.2	52.9
Нарийн боов	тн	23.5	9.6		25.4	25.4	2.6*
Талх	тн	141.4	13.8		6.6	6.6	47.8
Хэрчсэн гурил	мян.ш	297.9	8.2		2.1	2.1	25.6

3.2.4 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ, сумдаар, сая.төг

Сум	2015-II	2016-II	2017-II	2018-II
Дүн	29455.8	17206.8	16748.4	11 468.0
Алтанбулаг				3.3
Ерөө	150.7	132.7	150.1	71.6
Зүүнбүрэн	1.0	1.1	0.9	
Мандал	11753.5	12347.8	12233.4	8849.7
Орхон	0.0	0.0	0.0	
Сант	0.8	0.7	3.6	3.4
Цагааннуур	6.1	7.2	6.1	69.2
Баянгол	12966.1	1479.2	1432.4	528.8
Сайхан	3195.6	1741.2	1645.2	1303.1
Орхонтуул	6.4	6.5	6.3	5.2
Баруунбүрэн	12.8	11.4	52.4	
Шаамар	0.3	50.7	63.9	
Хүдэр	46.8	51.1	51.1	22.9
Сүхбаатар	1313.7	1373.3	1099.9	610.0
Жавхлант				
Түшиг	2.3	2.3	1.6	
Хушаат	1.6	1.6	1.5	0.9

3.2.5 ЖИЖИГ ДУНД ҮЙЛДВЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ /сумдаар/

Сумын нэр	Талх		Банш, бууз, хуушуур		Нарийн боов		Зайрмаг	
	тн	мян.төг	тн	мян.төг	тн	мян.төг	тн	мян.төг
Дүн	6.6	3,170.0	6.1	14,700.0	25.4	7,450.0	9.5	3,300.0
Мандал								
Сант	1.6	320.0						
Цагааннуур								
Сайхан			4.5	10,000.0	6.9	1,520.0		
Орхонтуул	2.0	900.0	0.9	3,500.0				
Сүхбаатар	1.6	1,650.0	0.7	1,200.0	18.5	5,930.0	9.5	3,300.0
Хушаат	1.4	300.0						

4.3.5-ын үргэлжлэл

Хэрчсэн гурил		Бялуу		Бусад	Нийт үйлдвэрлэлт мян.төг	Нийт борлуулалт мян.төг
мян.ш	мян.төг	тн	мян.төг	мян.төг		
2.1	3,530.0	0.5	7,354.2	116,831.3	156,335.5	192,992.4
				64,323.0	64,323.0	98,475.3
1.2	2,730.0				3,050.0	3,900.0
				1,750.0	1,750.0	2,100.0
				29,000.0	40,520.0	37,210.0
0.9	800.0				5,200.0	1,000.0
		0.5	7,354.2	20,758.3	40,192.5	47,957.1
				1,000.0	1,300.0	2,350.0

4. БУСАД

а. МЭРГЭЖЛИЙН ХЯНАЛТЫН ГАЗРААС ХИЙСЭН ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТ

Үзүүлэлт	Шалгалт		Хяналт		Зөрчил		Нөхөн төлбөр		Торгууль шиитгэвэр	
	Шалгалтанд хамрагдсан хуулийн этгээд	Шалгалтанд хамрагдсан иргэн	Хяналтанд хамрагдсан хуулийн этгээд	Хяналтанд хамрагдсан иргэн	илрүүлсэн зөрчил	арилгуулсан зөрчил	Тогтоосон /мян.төг/	Барагдуулсан/мян.төг/	Тогтоосон /мян.төг/	Барагдуулсан/мян.төг/
Нийт	38	35	76	35	251	184				
Хүнсний чанар, стандартын хяналт	11	16	64	14	83	65				
Мал үржлийн хяналт	1									
Мал эмнэлгийн хяналт			2	18	22	20				
Ургамал хамгаалал, хорио цээрийн хяналт	1		5		20	20				
Таримал ургамлын үрийн хяналт										
Байгаль орчны хяналт										
Газар, геодези, зураг зүйн хяналт		7			8	3				
Геологи, уул уурхайн хяналт										
Эмчилгээний чанарын хяналт										
Эрүүл ахуй, халдвар хамгааллын хяналт	22	9			90	65				
Эм, биобэлдмэлийн хяналт				3	3	3				
Хөдөлмөрийн хяналт										
Хөдөлмөрийн эрүүл ахуйн хяналт										
Нийгмийн хамгааллын хяналт										
Барилгын техникийн хяналт	3	3			12					
Авто замын хяналт										
Эрчим хүчний хяналт										
Тээвэр (авто, усан) -ийн хяналт /Өргөх механизм, Хот байгуулалт/										
Харилцаа, холбооны хяналт										
Хэмжил зүйн хяналт	3				3					
Боловсролын хяналт			5		10	8				
Соёлын хяналт										
Цөмийн болон цацрагийн хяналт										

Эх үүсвэр: Аймгийн Мэргэжлийн хяналтын газар

Б. ОНЦГОЙ БАЙДЛЫН ГАЗАР

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2017 - II	2018 - II
Үзлэг шалгалт:			
Объект	тоо	226	228
Айл өрх	тоо	1536	472
Илрүүлсэн зөрчил	тоо	467	672
Арилгуулсан зөрчил	тоо	93	175
Гарсан гал:			
Объектод	тоо	14	17
Ой, хээр	тоо		
Учирсан хохирол	сая.төг	223.85	79.4
Торгууль	сая.төг		
Аварсан:			
Эд хөрөнгө	сая.төг	137	657.5
Барилга, байшин	тоо	5	10
Машин, техник	тоо		
Захиргааны арга хэмжээ			
Аж ахуйн нэгж, байгууллага	тоо	1	1
Албан тушаалтан	тоо		1
Иргэн	тоо		18
Сурталчилгаа			
Орон нутгийн хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр	тоо	9	52
Аж ахуйн нэгж, байгууллагуудад лекц яриа	тоо	19	102
Усны осол:			
Аварсан хүн	тоо		1
Нуранга:			
Аварсан хүн	тоо		
Заавал биелүүлэх албан шаардлага	тоо	59	76
Мэдэгдэл	тоо	158	105
Гал унтраах анги дуудлагаар гарсан	тоо	13	15
Гал дээр ажиллаж унтраасан	тоо	11	14
Гал түймэр гарсан тухай акт	тоо	8	3
Танилцуулга, дүгнэлт	тоо	3	16
Ажиллагаа зогсоох тогтоол	тоо		
Өөрөө унтраасан	тоо	2	
Зөрчлийн тэмдэглэл	тоо	6	
Мэдээллээр ирсэн	тоо	1	3

Эх үүсвэр: Аймгийн Онцгой байдлын газар

В. ТҮҮВЭР СУДАЛГАА

Үзүүлэлт сар	Өрхийн нийгэм, эдийн засгийн судалгаа		Ажиллах хүчний судалгаа		Дүн	
	Хамрагдсан өрхийн тоо	Олгосон судалгааны урамшуулал	Хамрагдсан өрхийн тоо	Олгосон судалгааны урамшуулал	Хамрагдсан өрхийн тоо	Олгосон судалгааны урамшуулал
Дүн	104	520000	72	216000	176	736000
1	52	260000	36	108000	88	368000
2	52	260000	36	108000	88	368000